



**Státní
veterinární
správa**

**Výroční zpráva
Státní veterinární správy
za rok 2024**



Obsah

Slovo ústředního ředitele	3
O Státní veterinární správě	5
Legislativa	6
Veterinární hygiena a ochrana veřejného zdraví	8
Nákazy zvířat a ochrana jejich zdraví	20
Ochrana zvířat před týráním	26
Vztahy s EU a se třetími zeměmi	31
Interní audit a kontrola	43
Poskytování informací podle zákona	45
Hospodaření	46

Vážení přátelé,

následující publikace sumarizuje činnost Státní veterinární správy (SVS) v uplynulém roce. Veterinární dozor v roce 2024 řešil výskyt rekordních více než pěti desítek ohnisek ptačí chřipky v chovech. Po patnácti letech se do České republiky vrátila nákaza katarální horečka ovcí (KHO). SVS výrazně zaměstnávala také pokračující opatření proti šíření afrického moru prasat z Libereckého kraje do vnitrozemí. Dále rostl a rekordní výše dosáhl počet podnětů podávaných občany na možné týrání zvířat. Objem vybraných pokut dosáhl historické výše 34,5 milionu Kč. To vše navzdory tomu, že se SVS musela vypořádat se snížením počtu zaměstnanců v souvislosti s úsporami v resortu.

Jako pozitivní hodnotím skutečnost, že se loni ČR kromě statusu země prosté aviární influenzy a země prosté afrického moru prasat podařilo udržet všechny ostatní v minulosti získané nálezové statusy s výjimkou statusu členského státu prostého katarální horečky ovcí. ČR také v roce 2024 obdržela dva nové nálezové statusy, a to status země prosté plicní nákazy skotu a status členského státu se zanedbatelným rizikem ke klasické klusavce.

Oproti předcházejícímu roku došlo v ČR v roce 2024 k nárůstu počtu případů vysoce patogenní ptačí chřipky (HPAI) a to jak v chovech drůbeže, tak u ptáků chovaných v zajetí. Celkem bylo v chovech drůbeže potvrzeno deset ohnisek a 43 ohnisek u ptáků chovaných v zajetí. Ve všech případech se jednalo o HPAI subtypu H5N1, u něhož existuje riziko přenosu na člověka, v ČR se však nikdy onemocnění u lidí nepotvrdilo. Utraceno v ohniscích muselo být téměř 260 000 kusů ptáků a zlikvidováno bezmála 204 000 vajec. V případě, že by k rychlé likvidaci ohnisek a přijetí mimořádných veterinárních opatření v uzavřených pásmech okolo nich nedošlo, byly by ekonomické škody mnohem větší. U volně žijících ptáků byl stejný virus potvrzen ve 12 případech, většinou se jednalo o labutě.

V důsledku zhoršování nálezové situace byla v průběhu loňského roku několikrát rozšířena uzavřená pásma kvůli výskytu afrického moru prasat (AMP) v Libereckém kraji. Naopak příznivý vývoj v oblasti umožnil zrušit opatření v blízkosti České Lípy. Celkem bylo v ČR loni potvrzeno 27 případů AMP u prasat divokých (13 ulovených a 14 nalezených uhynulých). Poslední pozitivní případ byl na Liberecku potvrzen koncem srpna 2024. V průběhu roku SVS přijala strategii s cílem tlumení a postupného vymýcení AMP na území státu. V souladu s touto strategií pomáhali v závěru roku s odstřelem divočáků ve vybraných honitbách policejní střelci. Tato spolupráce pokračuje i v letošním roce.

V roce 2024 byl v ČR po 15 letech bez výskytu potvrzen výskyt nákazy katarální horečky ovcí (KHO), konkrétně sérotyp 3. Jedná se o nákazu přenášanou mezi zvířaty hmyzem, konkrétně tiplíky rodu *Culicoides*. První ohnisko bylo potvrzeno dne 6. 9. 2024 na hospodářství s chovem ovcí, koz a skotu v Jindřichovicích, okres Sokolov, Karlovarský kraj. V potvrzených ohniscích byla nařízena mimořádná veterinární opatření v souladu s legislativou. Od září do konce prosince 2024 bylo v ČR potvrzeno celkem 115 ohnisek KHO v sedmi krajích.

Zásadní a dlouhodobou úlohou SVS je zajištění stálého dozoru na jatkách a tím zdravotní nezávadnosti masa a dalších živočišných produktů na domácím trhu. Veterinární dozor na jatkách a ve zvěřinových

závodech v celé ČR provádí přes 400 úředních veterinárních lékařů a veterinárních techniků. Ve srovnání s rokem 2023 došlo loni na českých jatkách k mírnému nárůstu (zhruba o 2 %) celkové porážky.

V oblasti potravin živočišného původu bylo v roce 2024 provedeno přes 38 000 kontrol. Při plánování kontrol se SVS snaží zaměřit na opakovaně problematické subjekty a naopak podnikatele, kteří jsou dlouhodobě bezproblémoví, kontrolovat méně často.

Stále silnějším společenským tématem je problematika pohody zvířat neboli welfare. V roce 2024 provedli veterinární inspektoři v této oblasti přibližně 6 800 kontrol. Procento zjištěných závad v chovech hospodářských zvířat meziročně vzrostlo z 22 % na 25 %, u zájmových zvířat mírně kleslo na 30 %. SVS na základě zjištění z kontrol postoupila obcím s rozšířenou působností více než 600 podnětů vyplývajících z porušení předpisů v oblasti ochrany zvířat. V patnácti nejzávažnějších případech předala SVS Policii ČR podnět pro podezření ze spáchání trestného činu.

Neméně důležitá je úloha veterinárního dozoru při odbavování zásilek živých zvířat a živočišných produktů při vývozu. Úřední veterinární lékaři v loňském roce vydali a po provedené veterinární kontrole potvrdili více než 12 300 zásilek živých zvířat a živočišných produktů do třetích zemí, což je podobné množství jako o rok dříve. Zatímco u živočišných produktů vývoz rostl, export živých zvířat se snižoval. Představitelé SVS ve věci usnadňování vývozu živočišné produkce z ČR do třetích zemí vedou řadu dlouhodobých jednání se zahraničními partnery. V loňském roce nově vyjednali či aktualizovali takřka tři desítky osvědčení pro vývoz do třetích zemí.

Pohraniční veterinární stanice na pražském Letišti Václava Havla v loňském roce odbavila 830 zásilek, což bylo zhruba o šestinu meziročně více. Více než tři čtvrtiny představovaly zásilky zvířat. Počet zamítnutých zásilek se meziročně téměř zdvojnásobil na 53.

Prioritou pro letošní rok zůstává personální stabilizace organizace, zejména zajištění nezbytné generační obměny, kterou znesnadňují úsporná rozpočtová opatření. V dozorové oblasti chceme udržet příznivé nakažové statusy a ty dočasně ztracené získat zpět. Dlouhodobými cíli SVS pak zůstává zabezpečení zdravotní nezávadnosti potravin živočišného původu, ochrana spotřebitelů před klamáním a dozor nad dobrými životními podmínkami zvířat.

MVDr. Zbyněk Semerád

ústřední ředitel

Státní veterinární správa (SVS) je organizací zřízenou na základě zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, jako správní úřad v resortu Ministerstva zemědělství (MZe) a nejvyšší orgán veterinární správy s celorepublikovou působností.

SVS tvoří Ústřední veterinární správa (ÚVS), krajské veterinární správy (KVS), které vykonávají svou působnost ve věcech veterinární péče na území, které je shodné s územím krajů podle ústavního zákona o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, a Městská veterinární správa v Praze (MěVS), která vykonává působnost krajské veterinární správy na území hlavního města Prahy. V čele SVS je ústřední ředitel, jmenovaný ministrem zemědělství.

V oblasti veterinární péče působí na území České republiky (ČR) ještě další orgán veterinární správy – Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL) se sídlem v Brně. Ústav provádí zejména správní činnost týkající se schvalování a použití veterinárních léčiv, sledování reziduí veterinárních přípravků v živočišných produktech a používání nepovolených látek u zvířat.

Mimo tuto soustavu orgánů veterinární správy jsou pro oblast veterinární laboratorní diagnostické činnosti zřízeny státní veterinární ústavy – Praha, Jihlava a Olomouc (SVÚ), jejichž činnost řídí a koordinuje také SVS.

Veterinární péče zahrnuje

- péči o zdraví zvířat a jeho ochranu, zejména předcházení vzniku a šíření onemocnění přenosných přímo nebo nepřímo mezi zvířaty vnímavých druhů a jiných onemocnění zvířat a jejich zdolávání, ochranu zdraví lidí před nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka;
- péči o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv a ochranu zdraví lidí před jeho poškozením nebo ohrožením živočišnými produkty;
- ochranu území ČR před zavlečením nákaz zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka a před dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí;
- ochranu životního prostředí před nepříznivými vlivy souvisejícími s chovem zvířat, výrobou a zpracováváním živočišných produktů, jakož i ochranu zvířat a jejich produkce před riziky ze znečištěného životního prostředí;
- veterinární asanaci;
- dozor nad dodržováním povinností a požadavků stanovených právními předpisy a předpisy Evropské unie (EU) k zajištění výše uvedených úkolů (státní veterinární dozor). Při výkonu dozoru se zjišťují nedostatky, jejich příčiny a osoby za ně odpovědné. Zjištění se dále projednávají a podle potřeby se ukládají závazné pokyny, jakým způsobem a v jaké lhůtě mají být zjištěné nedostatky odstraněny. Následně se kontroluje jejich plnění;
- péči o pohodu zvířat – welfare.

Hlavním legislativním úkolem SVS v roce 2024 byly zejména práce spojené s novelou veterinárního zákona.

Návrh novely veterinárního zákona byl vládou projednán a schválen dne 7. 5. 2024 usnesením vlády ČR č. 296 a následně dne 16. 5. 2024 předložen Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Návrh zákona byl poslancům rozeslán jako sněmovní tisk č. 710 dne 17. 5. 2024.

První čtení návrhu proběhlo dne 28. 6. 2024, druhé čtení dne 18. 9. 2024. V rámci druhého čtení byly předloženy pozměňovací návrhy, k nimž již 25. 9. 2024 vydal garanční Zemědělský výbor usnesení se stanovisky výboru k jednotlivým pozměňovacím návrhům.

Dne 11. 12. 2024 byl návrh novely veterinárního zákona v rámci 3. čtení vrácen do obecné rozpravy 2. čtení.

Opakované 2. čtení proběhlo dne 17. 12. 2024 a návrh novely veterinárního zákona byl přikázán opakovaně k projednání zemědělskému výboru, který projednal podané pozměňovací návrhy a zaujal k nim stanovisko dne 14. 1. 2025.

Opakované 3. čtení proběhlo dne 22. 1. 2025. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR vyslovila souhlas s návrhem zákona a postoupila tento návrh zákona Senátu Parlamentu ČR dne 3. 2. 2025, kde byl projednán ve dvou výběrech, a to ve výboru pro sociální politiku a výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu. Dne 19. 2. 2025 oba výbory shodně doporučily Senátu Parlamentu ČR vrátit návrh zákona Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Dne 26. 2. 2025 Senát Parlamentu ČR schválil návrh zákona ve znění postoupeném Poslaneckou sněmovnou.

V roce 2024 odbor legislativní a právní spolupracoval na tvorbě, přípravě, projednání

v připomínkových řízeních a dokončení legislativních prací návrhů těchto prováděcích právních předpisů k novele veterinárního zákona:

- vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 210/2023 Sb., o kadáverech koňovitých a zvířat v zájmovém chovu,

- vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 389/2017 Sb., o stanovení výše paušálních částek nákladů veterinárních kontrol spojených s dovozem nebo vývozem, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 176/2023 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností,
- vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 289/2007 Sb., o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, ve znění pozdějších předpisů.

Odbor legislativní a právní dále spolupracoval i na návrhu novely zákona o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh, návrhu novely zákona o zoologických zahradách a návrhu novely zákona o myslivosti.

SVS dále v roce 2024 zpracovala stanoviska k návrhům 88 právních předpisů, předaným Ministerstvem zemědělství v rámci připomínkových řízení.

SVS vedla v roce 2024 s dozorovanými subjekty přestupková řízení, v nichž bylo projednáno více než 3900 přestupků, což je srovnatelné množství s předcházejícím rokem. Průměrná výše pokuty uložená pachateli v rámci přestupkového řízení se v porovnání s předcházejícím rokem zvýšila o cca 3000 Kč na 13215 Kč. Nejvyšší uložená pokuta v roce 2024 činila 800 000 Kč. Jednalo se o pokutu uloženou rozhodnutím KVS SVS pro Pardubický kraj, jímž byla společnost ZESO, veřejná obchodní společnost, se sídlem Seč 342, 538 07, IČO 48168505. Chovatel se dopustil přestupků podle § 72 odst. 1 písm. a), j), g), t) veterinárního zákona a § 72 odst. 1 písm. e) a i) veterinárního zákona. Protiprávní jednání ze strany chovatele spočívalo v:

- porušení povinností v oblasti veterinární asanace (nález velkého množství kadáverů z cca 100 ks skotu, různého stupně rozkladu, mj. zahrabaných zeminou, hnojem a dalšími různorodými věcmi),
- nevyžádání odborné veterinární pomoci zvířatům,
- nesplnění závazných pokynů KVS,
- neposkytnutí nezbytné součinnosti k tomu, aby mohl být řádně proveden odběr vzorků,
- nezabezpečení provádění vyšetření, zdravotních zkoušek a povinných preventivních a diagnostických úkonů v rámci veterinární kontroly zdraví, kontroly dědičnosti zdraví a kontroly pohody zvířat,
- nevedení řádné evidence používání veterinárních léčivých prostředků,
- podání léčivého přípravku, jehož používání u hospodářských zvířat nebo u zvířat, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, není povoleno,
- nepravdivě a neúplně uvedených informací o potravinovém řetězci v souladu s přílohou II oddílu III nařízení (ES) č. 853/2004.

K 1. 1. 2024 bylo evidováno 3 151 schválených a registrovaných provozoven a 4 595 pouze registrovaných. Celkem se jedná o 7 746 provozoven pod státním veterinárním dozorem, v průběhu roku došlo ke zvýšení tohoto počtu na 7 859 provozoven.

Lze konstatovat, že na konci roku 2024 byl počet provozů schválených podle nařízení EP a R (ES) č. 853/2004 vyšší o 16, počet registrovaných maloobchodních zařízení se zvýšil o 97. Do maloobchodního sektoru spadají podle tzv. hygienického balíčku i restaurace. Ty jsou SVS pouze evidovány, registraci provádí Státní zemědělská a potravinářská inspekce, nicméně pokud je SVS přebírá pod svůj dozor, je třeba je rovněž započítat. Takto započítané restaurace zvýšily počet maloobchodních provozů pod dozorem SVS o 659 a k 1. 1. 2025 jich SVS eviduje celkem 21 958.

V roce 2024 bylo plánováno v dozorovaných provozech celkem 21 563 kontrolních akcí dle jednotlivých zveřejňovaných seznamů. Skutečně bylo v rámci plnění plánu provedeno 19 558 akcí. V 429 provozech došlo k navýšení plánované doporučené frekvence kontrol na základě analýzy rizika, s přihlédnutím k požadavkům článku 9 nařízení EP a Rady (EU) č. 2017/625 V souladu s metodikou SVS byla v 871 provozech naopak frekvence kontrol snížena. Snížení stanovené frekvence se připouští například u sezonně provozovaných subjektů. Z uvedeného počtu plánovaných akcí bylo vykázáno 372 akcí alespoň s jednou závadou. Akcí mimo plán a kontrol navazujících na došetření závad, mimořádných kontrol a kontrol v subjektech nezařazených na uveřejňovaných seznamech bylo 18 707 a z toho bylo akcí s alespoň jednou závadou 773. Zpravidla je při plánovaných akcích zjišťován menší počet závad než při akcích neplánovaných. Neplánované akce jsou zpravidla důsledkem dříve zjištěných nedostatků a jsou zaměřené cíleně na určitý okruh závad.

Kontrol dodržení požadavků pro potraviny nesoucích značku kvality KLASA bylo provedeno 63 a v pěti případech bylo zjištěno porušení pravidel pro používání této značky. V roce 2024 pokračovala kontrola subjektů podnikajících v režimu EKO-BIO, tedy podniků, které produkují potraviny v biokvalitě s označením BIO. V rámci těchto kontrol nebylo shledáno porušení legislativy v oblasti podmínek pro produkci potravin v režimu BIO. Celkem SVS provedla v roce 2024 takto zaměřených kontrol 45. Kontrol značky Regionální potravina bylo v roce 2024 celkem 117 a při čtyřech z nich bylo zjištěno porušení pravidel.

Nedílnou součástí dozoru je i kontrola zásilek, které opouštějí území ČR do třetích zemí. Vzhledem k tomu, že zásilky do třetích zemí musí být doprovázeny veterinárním osvědčením, zásilka musí být vždy zkontrolována. Těchto kontrol bylo v loňském roce provedeno 7 395.

Mezi neplánované kontroly patří i kontroly zásilek v místech určení. Těchto kontrol se uskutečnilo 3 700, včetně kontrol zásilek ve spolupráci s Celní správou ČR či Policií ČR, což je o 1 251 méně než v roce 2023. Závada se při nich vyskytla ve 152 případech. Posouzeno bylo přes 76 780 tun zboží, z toho nebylo uvolněno na trh přes 200 tun a jako nepoživatelných bylo téměř 12 tun neškodně odstraněno. Uvedená čísla nezahrnují vejce, která jsou vykazována v kusech. Posouzeno bylo přes 8,6 milionů kusů vajec a přes 3 500 kusů bylo neškodně odstraněno.

V roce 2024 byly plány kontrol splněny na 91 %.

V roce 2024 proběhly tři mimořádné kontrolní akce. První kontrolní akce byla zaměřena na všechny subjekty pod státním veterinárním dozorem, které vyrábějí a/nebo uvádějí na trh výrobky označené Pražská šunka v jedné z povolených variant (Pražská šunka bez kosti, Pražská šunka na kosti a Pražská šunka – konzerva). Byla vyhlášena od 22. 4. 2024 do 30. 6. 2024. Rozsah vyšetření byl stanoven u všech vzorků jednotně, každý vzorek byl vyšetřen na tyto parametry: čistá svalová bílkovina, sůl, tuk, senzorika, základní mikrobiologické vyšetření na přítomnost *Listeria monocytogenes* v 25 g (s výjimkou Pražské šunky konzerva), obsah masa (pouze u Pražské šunky konzerva), množství aspicku (pouze u Pražské šunky konzerva). Celkem bylo ve stanoveném termínu provedeno 17 kontrol. Deset kontrol proběhlo ve skladech, sedm kontrol v masné výrobě. Při kontrolách bylo odebráno 13 vzorků.

U dvou kontrol byl zjištěn nevyhovující výsledek. V obou případech se jednalo o neuvedení schváleného povinného loga pro výrobky ZTS (zaručená tradiční specialita) na obale výrobku. Výsledky vyšetření všech odebraných vzorků byly v stanovených parametrech posouzeny jako vyhovující. Současně soulad s technickou specifikací, stanovenou prováděcím nařízením Komise (EU) 2018/506 ze dne 26. 3. 2018 o zápisu názvu do rejstříku zaručených tradičních specialit („Pražská šunka“ (ZTS)) byl posouzen ve všech případech jako vyhovující.

V průběhu února a března 2024 (16. 2. – 8. 3. 2024) probíhala druhá kontrolní akce, která byla zaměřena na ověření souladu deklarace obsahu hovězího masa s jeho skutečným obsahem u mletých mas, které se skládají z hovězího a vepřového masa. Tato mimořádná kontrolní akce navazovala na akci z roku 2023, kdy v období od 12. 4. 2023 do 28. 4. 2023 bylo odebráno 14 vzorků mletých mas, z čehož 13 vzorků splňovalo deklarovaný obsah hovězího masa a jeden vzorek deklaraci nesplňoval. Do kontrol nebyly zahrnuty masné polotovary, tedy mletá masa s obsahem soli 1 % a vyšším nebo s obsahem jakýchkoli dalších složek. Byli kontrolováni výrobci směsí mletých mas AGRO Měřín os., s.r.o., Játka Besednice, Maso uzeniny Polička, Karel Doležal Řeznictví a uzenářství, Váša spol. s r.o., Maso Brejcha s.r.o. a Masozávod (celkem sedm výrobců, tedy bylo odebráno sedm vzorků masových směsí). Testovány byly parametry sušina, popel, bílkoviny, tuk, kolagen, sójová bílkovina a DNA skotu. Ze získaných údajů se výpočtem stanoví obsah masa a obsah hovězího masa. Všechny výrobky v testovaných parametrech vyhověly. Deklarace obsahu hovězího masa s jeho skutečným obsahem byla u všech sedmi vzorků mletých mas vyhovující.

Jako třetí mimořádnou kontrolní akci uspořádala SVS celostátní kontrolní akci od poloviny listopadu do poloviny prosince. Předmětem byly kontroly a odběry vzorků másla produkovaného v České republice a másla, které je do České republiky obchodováno (kontroly v místech určení).

V rámci MKA bylo provedeno celkem 30 kontrol. Z toho bylo provedeno 12 kontrol ve výrobních závodech a 18 kontrol v místech určení. V rámci kontrol byly odbírány vzorky, které byly vyšetřeny na přítomnost patogenní bakterie *Listeria monocytogenes*, chemické /senzorické parametry (obsah vody, obsah tuku, obsah cizího tuku, obsah sušiny) a dále byla posuzována shoda deklarace výživových hodnot uvedených na obale a skutečným obsahem živin.

V místech určení bylo odebráno 20 vzorků různých másel původem z Německa, Polska, Slovenska, Itálie a Dánska. Všechny vzorky byly vyhodnoceny jako vyhovující.

Ve výrobních závodech bylo odebráno celkem 13 různých másel původem z České republiky. Všechny vzorky byly vyhodnoceny jako vyhovující.

Úřední veterinární prohlídka

Všechna v ČR na jatkách poražená zvířata musí být povinně prohlédnuta úředním veterinárním lékařem. V roce 2024 provedli veterinární inspektoři prohlídku před a po porážení u 2 560 932 kusů velkých jatečných zvířat, což bylo o 5 % více ve srovnání s rokem 2023. Z tohoto počtu bylo prohlédnuto 233 270 kusů dospělého skotu, 6 921 telat, 2 311 422 prasat, 8 116 ovcí a jehňat, 1 139 koz a kůzlat a 64 koní a hříbat. Největší meziroční nárůst porážek byl zaznamenán u prasnic (o 10,4 %). Naopak ovcí a jehňat bylo ve srovnání s rokem 2023 prohlédnuto o 2 % méně.

U drůbeže byl proti roku 2023 mírný nárůst porážek s nejvíce zvýšeným podílem porážky (o 8 %) u kachen a hus. Hrabavé drůbeže bylo v roce 2024 prohlédnuto celkem 116 444 049 kusů. Krůt bylo prohlédnuto 172 025 kusů. Nejvýraznější meziroční pokles porážek byl zaznamenán u slepic a kohoutů (pokles o 19 %). Vodní drůbeže bylo prohlédnuto 3 845 009 kusů. U poražených králíků nastal proti roku 2023 pokles porážek (o 13 %), bylo prohlédnuto 487 549 kusů. Běžců bylo prohlédnuto 786 kusů (oproti předchozímu roku nárůst o 12 %).

Farmové zvěře bylo prohlédnuto proti roku 2023 o 36 % více, a to celkem 1 101 kusů. Z tohoto počtu bylo velké farmově chované zvěře prohlédnuto celkem 451 kusů a drobné farmové zvěře celkem 644 kusů.

Jako nevhodných pro lidskou spotřebu bylo vyřazeno 34 122 kusů velkých jatečných zvířat, 1 733 607 kusů drůbeže a 4 412 kusů králíků.

Kontroly klasifikace jatečně upravených těl

SVS vykonává kontrolu dodržování povinností provozovatelů potravinářských podniků při provádění klasifikace těl jatečných zvířat podle § 4a zákona č. 110/1997 Sb. a podle přímo použitelných předpisů Evropské unie upravujících klasifikaci jatečných zvířat. SVS kontroluje na místě a bez předchozího upozornění činnost kvalifikovaných klasifikátorů a uplatňované metody klasifikace, jakož i klasifikaci, obchodní úpravu a identifikaci jatečně upravených těl na jatkách.

V roce 2024 provedli veterinární inspektoři 309 kontrol v 38 jatečných provozech porážejících skot a zkontrolovali 8 074 jatečně upravených těl (JUT) skotu. Průměrná chybovost klasifikace skotu byla 3,8 %. U 113 JUT skotu byla zjištěna chybná obchodní úprava. Chybné označení klasifikace nebylo v roce 2024 zjištěno.

U 33 provozovatelů jatek porážejících prasata bylo provedeno 285 kontrol. Celkově bylo za rok 2024 zkontrolováno 15977 JUT prasat. Průměrná chybovost klasifikace prasat byla 5,1 %. V 84 případech byla zjištěna chybná obchodní úprava JUT. Chybné označení klasifikace nebylo v roce 2024 zjištěno.

Zjištěná chybovost byla zcela v toleranci, která je daná metodikou, proto nebylo nutné zahajovat žádná správní řízení.

Veterinární asanace a kontrola krmiv

SVS kromě potravinářských podniků dozoruje rovněž osoby nebo podniky, které manipulují s vedlejšími produkty živočišného původu (VŽP) nebo získanými produkty (ZP). Mezi ně patří například kafilerie, spalovny, výrobci krmiv pro zvířata v zájmových chovech, výrobci organických hnojiv, bionafty a jiných technických produktů ze živočišných tuků, preparátoři, producenti včelích produktů určených k lidské spotřebě (mezistěny, vosk), bioplynové stanice a kompostárny, přepravci nebo obchodníci. Jedná se o subjekty, které podléhají schválení nebo registraci dle nařízení (ES) č. 1069/2009 a jejich počet se v ČR blíží 2000. Dalšími místy, kde je manipulováno s VŽP a podléhají pravidelnému veterinárnímu doзору jsou potravinářské provozy nebo chovy hospodářských zvířat.

SVS zároveň dozoruje osoby s povolením pro výkon speciální ochranné desinfekce, desinsekce a deratizace (DDD) v potravinářských a zemědělských podnicích nebo osoby s povolením pro odchyt toulavých a opuštěných zvířat.

Úřední kontroly VŽP a ZP

V roce 2024 bylo provedeno v rámci veterinárního dozoru nad dodržováním legislativy v oblasti VŽP a krmiv celkem 1972 úředních kontrol v provozech schválených/registrovaných dle nařízení (ES) č. 1069/2009, v potravinářských provozech, v chovech hospodářských i zájmových zvířat a osob s povolením pro výkon speciální ochranné DDD. V porovnání s rokem 2023 se jedná o 12% nárůst kontrol a v porovnání s rokem 2022 dokonce o 18% nárůst, což souvisí jednak s vyšším počtem aktivních provozovatelů, ukončením protipandemických opatření, která pro část roku 2022 ještě platila, i s vyšším počtem neplánovaných kontrol, například na základě podnětu.

Z uvedeného množství provedených kontrol bylo 1348 kontrol plánovaných. Zbýlých 624 kontrol bylo neplánovaných například na základě podnětu. V rámci výše uvedeného počtu 1972 kontrol bylo provedeno i 178 kontrol zaměřených na kontrolu zásilek VŽP a ZP (tzv. křížové kontroly).

Celkem bylo zkontrolováno 1489 subjektů, včetně několika katastrálních území, na kterých byl nahlášen výskyt VŽP. Jednalo se jak o výskyt uhynulých hospodářských zvířat, která v několika případech měla sloužit jako nelegální návnada v rámci myslivosti, tak i o zahrabání uhynulých zvířat v rozporu s ustanovením veterinárního zákona.

Veterinární hygiena a ochrana veřejného zdraví

Porušení platných předpisů bylo zjištěno u 37 subjektů, tedy pouze u cca 2,5 % zkontrolovaných subjektů, podobně tomu bylo i v roce 2022 a 2023. U 30 z nich byla do konce roku 2024 uložena sankce v celkové výši 405 459 Kč.

Vyhodnocení úředních kontrol za rok 2024 v oblasti VŽP a krmiv

Celkový počet úředních kontrol	Počet zkontrolovaných subjektů (míst)	Počet subjektů s porušením předpisů	Počet subjektů s uloženou pokutou
1972	1 489	37	30

Počty vybraných schválených/registrovaných subjektů manipulujících s VŽP v roce 2024 a počet kontrol v nich			
Kategorie subjektu	Počet aktivních schválených/registrovaných subjektů k 31. 12. 2024	Počet zkontrolovaných subjektů*	Počet kontrol* (celkem)
Zpracovatelský závod	20	20	134
Výroba krmiv pro zvířata v zájmovém chovu	140	123	217
Bioplynová stanice	296	129	134
Kompostárna	118	56	69
Spalovna/spoluspalovna/spalovna pro energetické účely	59	47	52
Sklady VŽP a pro mezizpracování VŽP	119	99	170
Sklady ZP	96	65	130
Tukový závod	4	4	25
Zpracování VŽP/ZP pro technické účely (mimo krmiva)	102	81	90
Uživatel VŽP dle výjimky (článek 17 a 18 n. (ES) č. 1069/2009)	395	268	284
Sběrné středisko VŽP	42	35	35
Výroba organických hnojiv	15	12	14
Ostatní registrovaný provozovatel (přepravci, obchodníci, krmičské subjekty a podobně)	782	262	279
Chov hospodářských zvířat – nakládání s VŽP	-	53	96
Prodejny nativních krmiv (BARF, mražené hlodavce)	651	120	129
Potravinářské subjekty (jatká, bourárny, mlékárny, třídírna vajec, želatina, přepravci a podobně)	-	65	83
Jiné subjekty (export/import, ZOO, SVL, honitba, zverimexy, katastrální území apod.)	-	154	166
Křížové kontroly zásilek VŽP/ZP			
		102	178

* některé subjekty pod stejným schvalovacím/registračním číslem figurují ve více kategoriích činností a v rámci jedné kontroly tak mohou být zkontrolovány všechny schválené/registrované činnosti, proto je finální počet zkontrolovaných subjektů a počet provedených kontrol vyšší

DDD subjekty			
	246	2	2

Subjekty s uloženou pokutou		
KVS	Kategorie subjektu a předmět pokuty	Souhrnná výše pokuty
A	Přepravce VŽP – přeprava kafilečních tuků kategorie 1 bez potřebné registrace	15 000 Kč
S	Výroba krmiv pro zvířata v zájmovém chovu – nevyhovující mikrobiologické vyšetření (BARF)	12 000 Kč
S	Výroba krmiv pro zvířata v zájmovém chovu – nevyhovující mikrobiologické vyšetření (BARF)	24 779 Kč
S	Katastrální území – provozování zvířecího hřbitova bez povolení KVS	14 500 Kč
C	Výroba krmiv pro zvířata v zájmovém chovu – nevyhovující mikrobiologické vyšetření (zpracované)	8 880 Kč
C	Katastrální území – provozování činnosti bez řádného schválení (výroba krmiv pro zvířata v zájmovém chovu)	50 000 Kč
C	Katastrální území – prodej krmiv pro zvířata v zájmovém chovu neznámého původu v nevyhovujících podmínkách	80 000 Kč
K	Chov hospodářských zvířat – zahrabání koně bez souhlasu KVS, navíc na cizím pozemku	5 000 Kč
U	Výroba krmiv pro zvířata v zájmovém chovu – nevyhovující mikrobiologické vyšetření (BARF)	10 000 Kč
U	Výroba krmiv pro zvířata v zájmovém chovu – nevyhovující mikrobiologické vyšetření (BARF)	15 000 Kč
U	Sklad BARF – nevyhovující mikrobiologické vyšetření	20 000 Kč
L	Chov hospodářských zvířat – nepředání SRM z domácí porážky skotu k neškodnému odstranění	6 000 Kč
L	Chov hospodářských zvířat – nepředání SRM z domácí porážky skotu k neškodnému odstranění	5 000 Kč
J	Zpracovatelský závod – nevyhovující výsledek vyšetření na salmonely v MKM kat. 2 a kat. 3 (PAP)	44 000 Kč
J	Výroba krmiv pro zvířata v zájmovém chovu – nevyhovující mikrobiologické vyšetření (BARF)	4 000 Kč
J	Výroba krmiv pro zvířata v zájmovém chovu – nevyhovující mikrobiologické vyšetření (BARF)	5 000 Kč

Subjekty s uloženou pokutou		
KVS	Kategorie subjektu a předmět pokuty	Souhrnná výše pokuty
B	Skład VŽP a závod pro mezioperace – nesoulad v množství VŽP dle dokladů v rámci křížové kontroly	5 000 Kč
B	Výroba krmiv pro zvířata v zájmovém chovu – nevyhovující mikrobiologické vyšetření (žvýkací pamlsků – sušené maso)	3 300 Kč
B	Bioplynová stanice – neprovedení laboratorního vyšetření digestátu v rámci samokontroly	7 000 Kč
B	Držitel výjimky dle článku 18 – neuchovávaní obchodních dokladů po dobu 2 let a nesoulad v množství svezeneho VŽP k počtu chovaných psů	3 000 Kč
B	Chov zvířat – zahrabání koně bez souhlasu KVS na vlastním pozemku, ale bez plnění podmínek vyhlášky	8 000 Kč
B	Provozovatel speciální ochranné DDD – výkon činnosti bez povolení KVS	7 000 Kč
B	Katastrální území – provozování činnosti bez řádného schválení (spalovna hospodářských zvířat)	10 000 Kč
B	Chov hospodářských zvířat – nepředání uhynulé ovce z pastviny k neškodnému odstranění	8 000 Kč
B	Chov hospodářských zvířat – nepředání uhynulého pštroso k neškodnému odstranění	2 000 Kč
M	Technický závod – výroba mezistěn do včelích úlů (přítomnost spor původce včelího plodu v mezistěnách – nedodržení požadavku na teplotu/čas při výrobě)	10 000 Kč
M	Výroba krmiv pro zvířata v zájmovém chovu – nevyhovující mikrobiologické vyšetření (žvýkací pamlsků – sušené vepřové uši)	5 000 Kč
T	Výroba syrového krmiva pro psy (BARF) – nedostatečná hygiena provozu (nedostatky v sanitaci)	10 000 Kč
T	Skład získaných produktů – neschválená výroba krmiv pro zvířata v zájmovém chovu	5 000 Kč
Z	Vnadiště – použití VŽP (ryby a jejich části, vepřové kosti)	3 000 Kč

Asanace

V roce 2024 bylo v ČR vyprodukováno a následně zpracováno nebo neškodně odstraněno cca 690 000 tun VŽP, což v porovnání s rokem 2023 představuje pokles o necelých 50 000 tun. Důvodem je pokles produkce syrovátky ke krmným účelům o celkových 80 000 t. I přes tento pokles největší podíl z vyprodukovaného množství, jako každý rok, tvořila syrovátka a mléčné výrobky již určené pro lidskou spotřebu (373 000 tun).

Uhynulá zvířata z celkového množství vyprodukovaného VŽP tvořila pouze 4,8 % (33 000 t), z čehož cca 45 % představoval uhynulý skot (15 000).

Kontrola reziduí a kontaminantů (cizorodých látek)

V roce 2024 zajistila SVS v laboratořích státních veterinárních ústavů a Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL) celkem 125 875 vyšetření na obsah reziduí a kontaminantů (o 23 444 vyšetření více než v roce 2023). Zastoupení nevyhovujících nálezů bylo celkem 0,02 %, což je méně než v roce 2023 (0,03 %) i 2022 (0,06 %). Úřední veterinární lékaři provedli odběr vzorků od 831 kusů skotu včetně telat, od 835 prasat, 561 kusů drůbeže, 200 sladkovodních ryb, 103 kusů lovné zvěře, 13 kusů zvěře chované na farmách, od 42 ovcí a koz. Pro laboratorní analýzy bylo dále odebráno 348 vzorků syrového mléka (kravské, ovčí, kozí), 207 vzorků vajec, 229 vzorků medu, dále desítky vzorků potravin (masných, mléčných, rybích a vaječných výrobků), krmiv pro hospodářská zvířata a vod k napájení zvířat, případně vod z chovných nádrží akvakultury. V průběhu roku 2024 byly zjištěny dva nevyhovující případy, které byly hlášeny v rámci systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF). Jednalo se o nadlimitní množství olova ve zvěřinovém výrobku původem z Rakouska a detekci zakázané látky chloramfenikol ve svalovině nosnic ze Slovenska.

Monitoring zoonóz a antimikrobiální rezistence

Sledování zoonóz a původců zoonóz bylo v roce 2024 prováděno na základě Metodického návodu SVS č. 1/2014, který stanovuje pravidla pro pravidelné mikrobiologické vyšetření původců zoonóz prováděné veterinárním dozorem v podnicích podle vyhlášky č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz.

Odběr vzorků pro monitoring kmenů *Salmonella* spp. byl prováděn stěry z JUT (skot, prasata, ovce, kozy, koně) a odběrem kůže z krků (brojler a krůta). Pro účely tohoto monitoringu bylo vyšetřeno 760 vzorků brojlerů, 265 vzorků krůt, 3 633 vzorků skotu, 4 438 vzorků prasat, 292 vzorků ovcí, 31 vzorků koz a 4 vzorky koní. Nejvyšší výskyt kmenů *Salmonella* spp. byl prokázán ve vzorcích brojlerů (10,3 % pozitivních vzorků brojlerů) a krůt (1,1 % pozitivních vzorků krůt), nižší výskyt salmonel byl detekován ve vzorcích ovcí (0,7 %), prasat (0,7 %) a skotu (0,8 %). U vzorků z koní a koz nebyla salmonela prokázána.

Pro monitoring výskytu Shiga toxin-produkujících kmenů *E. coli* (STEC) bylo v roce 2024 odebráno 89 stěrů z JUT skotu a 138 stěrů z JUT prasat. Gen pro Shiga toxin byl prokázán u 32 vzorků skotu (36,0 %) a u 43 vzorků prasat (31,2 %). Z pozitivních vzorků bylo dalšími postupy vyizolováno 12 kmenů STEC od prasat a dva kmeny STEC od skotu, celkem tedy 14 kmenů STEC, které byly následně podrobně analyzovány metodou celogenomové sekvenace.

Sledování antimikrobiální rezistence (AMR) bylo v roce 2024 prováděno na základě Metodického návodu SVS č. 7/2020, který stanovuje požadavky na sledování rezistence vybraných mikroorganismů

vůči antimikrobiálním látkám podle prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2020/1729, o sledování a ohlašování antimikrobiální rezistence zoonotických a komenzálních bakterií.

Pro účely tohoto monitoringu byly v roce 2024 odebírány vzorky z obsahů slepých střev brojlerů. AMR v těchto vzorcích byla testována u vyizolovaných kmenů *Campylobacter coli*, *Campylobacter jejuni*, indikátorových komenzálních *E. coli* a u selektivně vyizolovaných kmenů *E. coli* produkujících enzymy ESBL, AmpC a karbapenemázu. Dále byly odebírány vzorky kuřecího a krůtího masa v maloobchodní síti pro selektivní detekci kmenů *E. coli* produkujících enzymy ESBL, AmpC a karbapenemázu.

Pro testování AMR u kampylobakterů bylo odebráno 455 vzorků slepých střev brojlerů. Bylo detekováno 252 pozitivních vzorků (55,4 %). Ve 200 vzorcích byl detekován *Campylobacter jejuni*, ve 48 vzorcích byl detekován *Campylobacter coli* a ve 4 vzorcích byla duální kontaminace *C. jejuni* + *C. coli*. Na AMR byly dále testovány komenzální kmeny *E. coli* vyizolované ze vzorků slepých střev brojlerů (celkem 178 izolátů). U všech vyizolovaných kmenů kampylobakterů a komenzálních *E. coli* byla dále sledována antimikrobiální rezistence v souladu s prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2020/1729.

Pro sledování výskytu enzymy-produkujících kmenů *E. coli*, tj. *E. coli* produkujících ESBL nebo AmpC nebo karbapenemázu (enzymy zajišťující rezistenci vůči beta-laktamovým antibiotikům), bylo odebráno celkem 295 vzorků čerstvého masa brojlerů, 158 vzorků čerstvého krůtího masa a 309 vzorků slepých střev brojlerů. Metodou selektivní izolace byl kmen *E. coli* s produkcí ESBL/AmpC potvrzen u 84 vzorků (28,5 %) masa brojlerů a u 21 vzorků (13,3 %) krůtího masa. Na přítomnost kmenů *E. coli* produkujících enzymy ESBL nebo AmpC bylo pozitivních 127 vzorků (41,1 %) slepých střev drůbeže. Kmeny *E. coli* produkující karbapenemázu nebyly ve vzorcích masa ani ve vzorcích slepých střev detekovány.

Vzorky pro oba monitoringy byly odebírány na předem určených jatkách rovnoměrně v průběhu celého roku. Výjimkou byl odběr vzorků pro průkaz STEC, který je každoročně plánován jenom pro měsíce červen a červenec.

Monitoring salmonel v krmivech pro hospodářská zvířata

V roce 2024 pokračoval pravidelný monitoring kontroly zdravotní nezávadnosti krmiv pro hospodářská zvířata, v rámci, kterého je vyšetřováno krmivo na přítomnost salmonel. Místem odběru vzorků krmiva jsou hospodářství s chovem hospodářských zvířat a do května roku 2024 též výroby kompletních krmných směsí. Od května 2024 došlo k mírné redukci počtu odebíraných vzorků z důvodu vyhovujících výsledků monitoringu v předešlých letech.

Celkem bylo odebráno 309 vzorků krmiva, z toho dva vzorky pocházely z výroby krmných směsí a 307 vzorků bylo odebráno přímo na hospodářství. Přítomnost salmonel byla potvrzena ve dvou vzorcích krmiv. Jednalo se o vzorek extrahovaného řepkového šrotu odebraný na hospodářství s chovem dojníc ve Středočeském kraji a vzorek kompletní krmné směsi pro plemenné nosnice odebraný na hospodářství s reprodukčním chovem nosnic v kraji Vysočina.

Kontrola zdravotní nezávadnosti krmiv 2024 – monitoring salmonel na hospodářstvích

Druh hospodářství	Počet hospodářství	Počet vzorků
Reprodukční chovy nosnic	26	27
Chov nosnic	46	46
Chov brojlerů	63	63
Chov hus	2	2
Chov kachen	12	12
Výkrmový chov prasat	72	73
Chov prasnic a kanců	26	26
Chov dojníc a jalovic	11	11
Chov skotu na výkrm	1	1
Chov telat	13	13
Chov ovcí a koz	4	5
Chov koní	3	3
Chov králíků	22	22
Chov ryb	2	2
Jiná hospodářství	1	1
Celkem	304*	307

* na některých hospodářstvích bylo odebráno více vzorků pro daný typ hospodářských zvířat, proto je celkový součet hospodářství nižší než součet všech odebraných vzorků

Kontrola zdravotní nezávadnosti krmiv 2024 – monitoring salmonel ve výrobnách krmiv (VKS)

Počet	Kompletní krmivo pro prasnice	Kompletní krmivo pro chovné krůty	Celkem
Počet VKS	1	1	2
Počet vzorků	1	1	2

Z dosavadních výsledků monitoringu salmonel v krmivech pro hospodářská zvířata lze pozorovat vysokou hygienickou úroveň výroby a manipulaci s krmivy v ČR.

Celkový počet odebraných vzorků krmiv pro hospodářská zvířata v rámci monitoringu salmonel v letech 2018–2024

Počet	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Celkem
Odebraných vzorků	715	785	559	583	472	388	309	3811
Pozitivních vzorků	1	2	1	0	1	0	2	7

Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF) a systém pro správní pomoc a spolupráci (AACS)

SVS řešila v roce 2024 celkem 94 případů notifikací ze systému RASFF, přičemž převažovala přijatá oznámení (75) nad odeslanými (19). Nejvíce notifikací se týkalo salmonel v drůbežím masu (37 případů).

Zastoupení komodit v rámci nevyhovujících notifikací RASFF v roce 2024

Komodity	Počet případů	%
Drůbež a drůbeží výrobky	43	46
Krmiva	15	16
Ryby a korýši a výrobky z nich	14	15
Maso, masné polotovary a výrobky (vyjma drůbeže)	11	12
Mléko a mléčné výrobky	7	7
Vejce a vaječné výrobky	2	2
Živá zvířata	1	1
Ostatní (doplňky stravy s živočišnou složkou)	1	1

Systém AACS má dva podsystémy: AAC-FF, který slouží k notifikaci případů podvodů a falšování v oblasti potravin a krmiv a AAC-AA, který slouží pro hlášení obecných nevyhovujících zjištění a správní pomoc a spolupráci mezi členskými státy EU. V rámci tohoto systému řešila SVS v roce 2024 celkem 116 případů (62 případů v AAC-FF a 54 případů AAC-AA). Předmětem šetření byla nejčastěji zvířata v zájmovém chovu, hospodářská zvířata a z potravin živočišného původu maso a masné výrobky, mléko a mléčné výrobky a produkty rybolovu. U živých zvířat se jednalo o padělané doklady, ilegální dovoz a jiné chyby v identifikaci zvířat. U živočišných produktů se nejčastěji vyskytovaly chyby ve značení a složení, potraviny neznámého původu nebo podezření na jejich falšování či mikrobiální kontaminaci.

Zastoupení komodit v notifikacích řešených v rámci systému AAC-FF a AAC-AA v roce 2024

Komodity	Počet případů	%
Zvířata v zájmovém chovu	44	38
Maso a masné výrobky	24	21
Ostatní (nové potraviny, směsné produkty, VŽP apod.)	17	15
Hospodářská zvířata	14	12
Med	10	9
Mléko a mléčné výrobky	3	3
Produkty akvakultury	2	2
Vejce	2	2



Nákazy zvířat a ochrana jejich zdraví

Hlavním cílem činnosti SVS v oblasti zdraví zvířat v roce 2024 bylo udržení příznivé nákazové situace, ochrana území před zavlečením nákaz, které by mohly znamenat riziko pro člověka (zoonóza), nebo pro zdraví zvířat a v případě výskytu těchto nákaz přijetí opatření k zamezení jejich šíření. K dosažení tohoto cíle jsme se zaměřili především na monitoring nákaz v chovech zvířat, ale i u volně žijících zvířat, kontroly přesunů zvířat a provádění preventivních opatření v chovech zvířat.

V roce 2024 bylo celkem potvrzeno 53 ohnisek vysoce patogenní aviární influenzy (HPAI) subtypu H5N1, z toho deset ohnisek v komerčních chovech drůbeže a 43 ohnisek u ptáků chovaných v zajetí (malochovy). V případě desítky ohnisek v komerčních chovech drůbeže se jednalo o 3× rodičovské chovy kura domácího, 1× odchov kuřic, 1× výkrm kachen, 1× výkrm hus a chov nosnic, 2× výkrm kachen a chov pernaté zvěře, 1× chov a výkrm hus, výkrm kachen a chov divokých kachen, 1× výkrm krůt. Ohniska se nacházela ve 12 krajích ČR (nejvíce v kraji Vysočina a Jihomoravském). U volně žijících ptáků bylo zaznamenáno celkem 12 případů HPAI, přičemž celkem bylo pozitivně vyšetřeno na HPAI subtypu H5N1 25 ks ptáků. Jednalo se o druhy labuť velká, kachna divoká a volavka bílá. V roce 2024 plnila ČR kritéria pro status země prosté vztekliny, tuberkulózy skotu, brucelózy a leukózy skotu, brucelózy ovcí a koz, infekce virem nakažlivé chudokrevnosti lososů (ISAV) s delecí ve vysoce polymorfní oblasti. Aujeszkyho choroby prasat v chovech domácích prasat, slintavky a kulhavky, moru malých přežvýkavců, afrického moru koní, klasického moru prasat, infekční bovinní rinotracheitidy a rovněž status země se zanedbatelným rizikem bovinní spongiformní encefalopatie (BSE). ČR také v roce 2024 obdržela dva nové nákazové statusy, a to status země prosté plicní nákazy skotu a status členského státu se zanedbatelným rizikem ke klasické klusavce. Tyto statusy uděluje Evropská komise, nebo WOAH (Světová organizace pro zdraví zvířat), a jsou zásadní pro chovatele, kteří vyvážejí zvířata a živočišné produkty.

V průběhu celého roku 2024 pokračovalo tlumení a eradikace AMP u prasat divokých v Libereckém kraji. V souvislosti s výskytem AMP na území ČR přijala Státní veterinární správa celou řadu opatření, jejichž cílem bylo zabránit šíření AMP nejen do dalších oblastí, ale zejména do chovů domácích prasat. AMP se v Libereckém kraji vyskytoval ve dvou oblastech – v oblasti Frýdlantska a v oblasti České Lípy. V oblasti Frýdlantska v první polovině roku 2024 docházelo k šíření AMP populací prasat divokých směrem do vnitrozemí ČR, a tak bylo nutné opakovaně rozšiřovat uzavřená pásma. Reakcí Státní veterinární správy na šíření nákazy bylo přijetí a zavádění dalších opatření bránících šíření AMP. V oblasti České Lípy byl po během 12 měsíců potvrzen pouze jeden pozitivní případ AMP u uloveného prasete divokého, a tak ČR mohla v souladu s evropskou legislativou velkou část uzavřených pásma v této oblasti zrušit. Celkem bylo potvrzeno 27 pozitivních případů AMP v populaci prasat divokých v Libereckém kraji, poslední pozitivní případ v roce 2024 byl potvrzen 22. 8. 2024. V ČR nebylo dosud nikdy potvrzeno žádné ohnisko AMP v chovu domácích prasat.

Na celém území ČR nadále pokračovalo v rámci pasivního monitoringu vyšetřování všech nalezených uhynulých nebo sražených prasat divokých, pokračovalo také vyšetřování všech prasat divokých ulovených ve vymezených uzavřených pásmech v Libereckém a Středočeském kraji. Nadále pokračovalo i vyšetřování domácích prasat v indikovaných případech (prasnice po zmetání, hromadné úhyny, podezření).

V průběhu roku 2024 byl prováděn monitoring infekční bovinní rhinotracheitidy (IBR/IPV) v chovech skotu. České republice byl Evropskou komisí přiznán status země IBR/IPV prosté s platností od 6. 11. 2020. V roce 2024 bylo v ČR potvrzeno jedno ohnisko IBR/IPV – v Jihočeském kraji. Byla nařízena MVO, v rámci, nichž bylo jediné pozitivní zvířata odsunuta a poraženo. Po více než 30 dnech od odsunu pozitivních zvířat bylo provedeno sérologické vyšetření veškerého skotu v chovu na IBR/IPV s negativním výsledkem a uvedenému chovu tak mohl být opětovně udělen status prostý IBR/IPV. K 31. 12. 2024 se tak v ČR nenacházel žádný skot s pozitivním výsledkem vyšetření na IBR/IPV.

V roce 2024 byl v ČR po 15 letech bez výskytu této nákazy potvrzena katarální horečka ovcí (KHO). Konkrétně se jednalo o sérotyp 3 KHO. Jedná se o nákazu přenášenou mezi zvířaty hmyzem (vektory), konkrétně tiplíky rodu *Culicoides*. Nákaza není přenosná kontaktem mezi zvířaty.

První ohnisko KHO bylo potvrzeno dne 6. 9. 2024 na hospodářství s chovem ovcí, koz a skotu v Jindřichovicích v okrese Sokolov v Karlovarském kraji. V potvrzených ohniscích byla přijímána mimořádná veterinární opatření v souladu s legislativou. Od září do konce prosince 2024 bylo v ČR potvrzeno celkem 115 ohnisek KHO sérotypu 3 v krajích Ústeckém, Karlovarském, Libereckém, Středočeském, Jihočeském, Plzeňském a v kraji Vysočina.

SVS vydala dne 10. 9. 2024 mimořádná veterinární opatření, v nichž byly uvedeny územní celky, které zahrnovala pásmo katarální horečky ovcí v ČR (tzn. oblast ČR s výskytem KHO). Do 29. 10. 2024 byla ČR rozdělena na část území prostou KHO a část území, které zahrnovalo pásmo KHO. Ponechání prosté části ČR usnadňovalo chovatelům zvířat vnímavých ke KHO obchodování se zvířaty s ostatními členskými státy. Bylo však omezeno přemísťování zvířat mezi těmito dvěma částmi ČR, kdy zvířata,



kteřá měla být přemístována z pásma KHO v ČR do části prosté ČR musela splňovat určité zdravotní garance dané podmínkami celostátního Nařízení Státní veterinární správy – MVO. Z důvodu šíření nákazy bylo prostřednictvím nařízení SVS ze dne 29. 10. 2024 rozšířeno pásmo katarální horečky ovcí na celou ČR. To znamená, že od uvedeného data je celá ČR státem bez statusu prostého ke katarální horečce ovcí.

SVS zavedla v ČR entomologický monitoring za účelem stanovení období sezónně prostého katarální horečky ovcí v ČR (tedy období bez aktivity přenašečů onemocnění, tiplíků rodu *Culicoides*). V ČR bylo rozmístěno celkem 39 pastí na odchyt hmyzu v chovech hospodářských zvířat, laboratorní vyšetření zachyceného hmyzu provádí SVÚ Jihlava. Na základě výsledků entomologického monitoringu bylo vyhlášeno období sezónně prosté KHO v ČR ode dne 29. 11. 2024. V tomto období nedochází v ČR k šíření nákazy KHO prostřednictvím tiplíků. Období bude ukončeno se vzestupem aktivity tiplíků rodu *Culicoides* na základě výsledků entomologického monitoringu.

V roce 2024 pokračovaly programy pro tlumení a eradikaci některých nákaz. Jednalo se o Národní program pro tlumení salmonel v chovech drůbeže, monitoring transmisivní spongiformní encefalopatie (TSE) u skotu, ovcí a koz. Rovněž pokračoval aktivní monitoring ptačí chřipky v chovech drůbeže i u volně žijících ptáků, monitoring nebezpečných nákaz ryb a monitoring katarální horečky ovcí. Od roku 2024 byl nově zaveden dobrovolný program pro chovatele skotu k získání statusu hospodářství prostého bovinní virové diarrhoey (BVD).

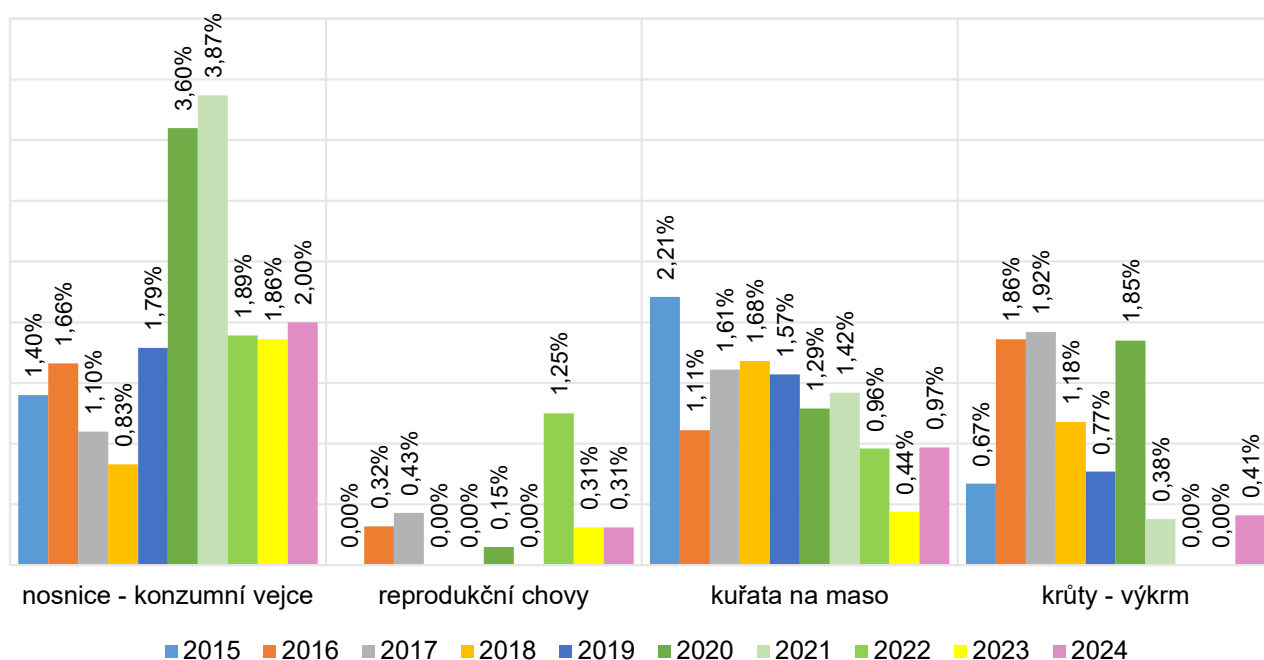
Programy tlumení salmonel v chovech kura domácího a krůt jsou zaměřeny na tlumení sérotypů salmonel, které mají dopad na veřejné zdraví. Nejde zde o zdravotní stav ptáků, ale o možné riziko kontaminace finálních produktů a ohrožení zdraví spotřebitele. Programy představují komplex opatření, která mají několik základních pilířů. Jsou to biologická bezpečnost v chovu, monitoring, vakcinace a opatření v případě výskytu salmonel. Biologická bezpečnost na hospodářství s drůbeží zahrnuje sanitační a zoohygienická pravidla a další způsoby prevence zavlečení a šíření patogenů prostřednictvím materiálů, osob, zvířat a vozidel. Zásadním opatřením biologické bezpečnosti je v rámci programů tlumení salmonel povinné zpracování a dodržování sanitačního programu, který zahrnuje plány deratizace a dezinsekce, pravidla pro očistu a dezinfekci všech prostor, technologie i nářadí prováděné v rámci každodenního běžného provozu farmy a mezi turnusy.

Monitoring je v rámci programů založen na pravidelném sledování výskytu salmonel v prostředí chovu. Jde o bakteriologická vyšetření vzorků trusu, které jsou odebrány podle harmonogramů stanovených pro jednotlivé kategorie drůbeže evropskou legislativou. Pro účely vyhodnocení výsledků monitoringu se zvlášť stanovuje pro jednotlivé kategorie drůbeže zahrnuté v programu kromě celkové prevalence *Salmonella* spp. rovněž prevalence tzv. „sledovaných sérotypů“ salmonel. Sledovány jsou sérotypy s významem pro lidské zdraví. Pro programy ve výkrmech a chovech nosnic pro produkci konzumních vajec jsou sledovanými sérotypy *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium, pro reprodukční chovy kura domácího do sledovaných sérotypů patří navíc ještě *Salmonella* Infantis, *Salmonella* Hadar

a *Salmonella* Virchow. Pro tyto sledované sérotypy jsou evropskou legislativou určeny hodnoty prevalence (tzv. cíle), kterých má být dosaženo, a které mají být udrženy.

V roce 2024 splnila ČR cíle stanovené evropskou legislativou ve všech kategoriích drůbeže, tedy v rodičovských chovech kura domácího, v chovech nosnic s produkcí konzumních vajec, ve výkrmech brojlerů a krůt. V chovech nosnic s produkcí konzumních vajec bylo celkem deset hejn v sedmi chovech pozitivních na *Salmonella* Enteritidis. V chovech kuřat na maso stále dominuje *Salmonella* Enteritidis, která byla potvrzena ve 46 hejnech z celkového počtu 77 hejn pozitivních na *Salmonella* spp. Pouze jedno hejno bylo pozitivní na *Salmonella* Typhimurium. V chovech krůt na výkrm byla v roce 2024 detekována dvě hejna na *Salmonella* spp, z toho jedno bylo pozitivní na *Salmonella* Typhimurium.

Procento hejn pozitivních na sledované sérotypy salmonel v letech 2015–2024



Mezi nebezpečné zoonózy patří i tularemie. V letech 2011–2018 byli v rámci pasivního monitoringu na celém území ČR cíleně vyšetřováni všichni uhynulí a ulovení zajáci, u kterých bylo vysloveno podezření na tuto nákazu. Zároveň byl prováděn i plošný aktivní monitoring, v rámci kterého byli vyšetřováni tři ulovení zajáci na 100 km² metodou pomalé aglutinace na výskyt protilátek. Tularémie je charakteristická přírodní ohniskovostí a její výskyt je charakteristický pro určité lokality. Cílem monitoringu bylo

určení rizikových oblastí. Od roku 2011 je situace u této nákazy ustálená bez výrazných změn, proto byl aktivní monitoring ukončen k 31. 12. 2018. Od roku 2019 pokračuje již jen pasivní monitoring – vyšetřování všech uhynulých zajíců a ulovených zajíců, u kterých bylo vysloveno podezření na tuto nákazu. Informace o míře rizika v konkrétních lokalitách byly nadále předávány mysliveckým sdružením a krajským hygienickým stanicím. Podle výsledků vyšetření je situace stabilní a s velmi nízkým počtem pozitivních případů, proto byl i pasivní monitoring ukončen k 31. 12. 2022. V roce 2024 byl potvrzen jeden pozitivní případ u nalezeného uhynulého zajíce ve Středočeském kraji v okrese Mělník, který byl vyšetřen z důvodu podezření na nákazu.

Nebezpečným parazitem pro člověka je *Trichinella spiralis*, jejíž vývojová stadia se mohou vyskytovat v mase prasat divokých. Proto je prováděno vyšetřování všech ulovených prasat divokých na přítomnost tohoto parazita. V roce 2024 nebyl zaznamenán žádný pozitivní případ trichinelózy.

Počet vyšetření vzorků prasat divokých vyšetřovaných na trichinelózu podle jednotlivých let

Vyšetření prasat divokých na trichinelózu	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet vyšetřených	232 025	148 611	237 488	182 091	232 358	197 426	252 528	212 961
Počet pozitivních	1	4*	1	0	2**	1***	1****	0

* tři ze čtyř pozitivních případů v roce 2018 byly diagnostikovány u prasat divokých ulovených a dovezených do ČR z Maďarska

** oba pozitivní nálezy v roce 2021 byly zjištěny u prasat divokých ulovených a dovezených z Polska

*** pozitivní nález v roce 2022 byl zjištěn u prasete divokého uloveného a dovezeného z Polska do ČR

**** pozitivní nález v roce 2023 byl zjištěn u prasete divokého uloveného a dovezeného z Německa do ČR

Již od roku 2016 probíhá v ČR monitoring alveokokózy u lišek, který pokračoval i v roce 2024. Onemocnění způsobované tasemnicí *Alveococcus multilocularis*, jejímž hlavním hostitelem je v Evropě liška obecná, je přenosné i na člověka. U něj se po nakažení vyvíjí mezihostitelské stádium, napadající především játra, ale i plíce a jiné orgány. Vyšetřovány byly čtyři lišky nebo psíci mývalovití na 100 km², celkem bylo v roce 2024 vyšetřeno 2504 vzorků, z nichž bylo 694 pozitivních.

Vzteklina je virové onemocnění teplokrevných živočichů, včetně člověka, které napadá nervový systém a končí vždy smrtí. Poslední případ vztekliny byl v ČR zaznamenán u lišky v dubnu roku 2002. Riziko zavlečení nákazy na naše území však stále existuje, zejména vzhledem k možné migraci zvířat z východní Evropy, proto stále pokračuje monitoring zahrnující vyšetření čtyř lišek nebo psíků mývalovitých na 100 km². Za rok 2024 bylo laboratorně vyšetřeno celkem 2625 volně žijících zvířat, z toho 2553 lišek, všechna vyšetření byla negativní. Nadále platí povinnost vakcinovat psy starší tří měsíců a nadále platí pro chovatele povinnost předvést zvíře, které poranilo člověka, ke klinickému

vyšetření veterinárním lékařem, a to první a pátý den po poranění. Za rok 2024 bylo klinicky vyšetřeno veterinárními lékaři 1 594 zvířat, která poranila člověka. Ani v těchto případech nebyl zjištěn žádný pozitivní případ onemocnění vzteklinou.

V roce 2024 byla zjištěna tři ohniska herpesvirózy koi u kaprů obecných v Pardubickém (2) a Olomouckém kraji (1). Infekční nekróza krvevorné tkáně v roce 2024 v ČR zjištěna nebyla, ale bylo potvrzeno 1 ohnisko virové hemoragické septikémie v chovu pstruha duhového v Moravskoslezském kraji.

Nejčastějším zdravotním problémem českých včelstev je mor včelího plodu (MVP). V roce 2024 bylo v České republice potvrzeno celkem 109 ohnisek moru včelího plodu. Ve srovnání s předchozím rokem se jedná o mírný nárůst počtu nově vyhlášených ohnisek. Nejvyšší počet ohnisek byl zaznamenán v kraji Moravskoslezském (56) a Olomouckém (23). Dále byla ohniska v Pardubickém (11), Královéhradeckém (9), Středočeském (4), Zlínském (3), Jihočeském (2) a Jihomoravském kraji (1).

Hniloba včelího plodu byla v roce 2024 prokázána na 49 stanovištích včel ve čtyřech krajích. V Moravskoslezském (23) a Královéhradeckém kraji (19) byl zaznamenán výrazný nárůst ohnisek. Nákaza se vyskytla také na stanovištích včel v Libereckém (5) a nově v Olomouckém kraji (2).

Kromě vlastního sledování výskytu nákaz a jejich původců byly v chovech hospodářských zvířat v roce 2024 prováděny kontroly zaměřené na dodržování požadavků legislativy v oblasti zdraví zvířat (biologická bezpečnost, léčiva, kontroly podmíněnosti, včelaři, ryby, zásilky zvířat, svody a další). Řada kontrol byla rovněž provedena na základě vyslovení podezření na nákazu, podnětů občanů, podnětů jiných správních orgánů apod.

Ve dnech 3. – 6. 6. 2024 proběhlo simulační cvičení SVS a Vojenské veterinární služby Ministerstva obrany na téma postupů orgánů veterinární správy při podezření a potvrzení na nebezpečnou nákazu zvířat se zaměřením na aviární influenzu (HPAI) a africký mor prasat (AMP) u prasat domácích a prasat divokých. Pozvány byly KVS pro kraje Liberecký (KVSL), Středočeský (KVSS), Vysočina (KVSJ) a MěVS Praha. V ubytovacím zařízení Olšina byla organizována prezentační část cvičení a v hospodářství ZLS Květušín praktická část cvičení.

V roce 2024 bylo provedeno celkem 18 zásahů Pohotovostních středisek pro mimořádné situace Brno a Hradec Králové v ohniscích nebezpečných nákaz spojených s depopulací vnímavých druhů zvířat a ve 447 případech byla provedena depopulace ohniska silami a prostředky záložních týmů pohotovostních středisek pro mimořádné situace postižených KVS.

Eradikováno bylo 55 ohnisek HPAI u drůbeže (kraje Plzeňský, Královéhradecký, Středočeský, Zlínský, Jihočeský, Pardubický, Moravskoslezský, Jihomoravský, Vysočina, Karlovarský Liberecký a Olomoucký), z toho bylo 10 komerčních hospodářství, 443 drobných chovů, jedno ohnisko salmonelózy drůbeže (*S. Enteritidis*) ve Středočeském kraji, dvě ohniska VHS v Ústeckém kraji, jedno ohnisko IHN v kraji Vysočina, a dvě ohniska cholery drůbeže ve Středočeském kraji.

Významnou oblastí dozoru SVS jsou dobré životní podmínky neboli životní pohoda zvířat známé jako welfare. Na podmínky chovu a další činnosti se zvířaty, ať už se týká zvířat hospodářských nebo zájmových, jsou kladeny stále větší nároky a požadavky. Úřední veterinární lékaři SVS každý rok při praktickém výkonu dozoru uskuteční tisíce kontrol při nejrůznějších činnostech se zvířaty.

Podobně jako v předchozích letech i v roce 2024 byly základem dozorové činnosti SVS v oblasti welfare zejména plánované kontroly vyplývající z Víceletého plánu kontrol (VPK), který u různých činností stanoví minimální roční frekvenci kontrol nebo minimální procento kontrolovaných subjektů z celkového počtu. V chovech hospodářských zvířat byla část kontrol plánována na základě centrálně provedené analýzy rizika, část kontrol na základě analýzy rizika prováděné příslušnými KVS, aktualizované pro rok 2024. Jako kritérium míry rizika se zohledňuje např. počet zvířat na hospodářství, datum poslední kontroly či nedostatky zjištěné při minulých kontrolách v oblasti dobrých životních podmínek zvířat i v dalších oblastech (evidence zvířat, zdraví zvířat, nálezy na jatkách apod.). Stále větší část kontrol představují kontroly neplánované – na základě podnětů od jednotlivých občanů, spolků nebo od jiných dozorových orgánů, dále mimořádné kontrolní akce vyplývající z aktuálně řešené problematiky a neplánované kontroly podmíněnosti vyplývající z nálezů nedostatků v rámci národních kontrol u žadatelů o dotace.

V roce 2024 bylo v chovech hospodářských zvířat provedeno celkem 1 955 kontrol, při nichž bylo zjištěno 493 závad. To představuje 25,2 % kontrol se závadou – porušení platné legislativy. Nejčastěji se jednalo o nevhodné podmínky chovu, omezování výživy a napájení, nebo nedodržení minimálních standardů pro hospodářská zvířata vyplývajících z vyhlášky č. 208/2004 Sb. Z dalších zjišťovaných závad při kontrolách hospodářských zvířat lze zmínit nezajištění zdravotní péče o zvířata, nedostačité záznamy o provedených veterinárních úkonech a aplikovaných léčivých přípravcích, neevidovaná hospodářství, neohlášení změn ve stavu chovaných zvířat a chov neoznačených zvířat, úniky zvířat, nesoučinnost chovatele apod.

V chovech zájmových zvířat (kromě chovů druhů vyžadujících zvláštní péči) bylo v roce 2024 provedeno úředními veterinárními lékaři SVS celkem 2 782 kontrol, z toho 837 se zjištěnými závadami. To znamená, že v této oblasti byla u 30,1 % kontrol zjištěna a řešena závada – porušení platné legislativy. Nejčastější porušení se týkala nevhodných podmínek chovu, omezování krmení a napájení, působení nepřiměřených stresových vlivů a nezabezpečení proti úniku. Při těchto kontrolách se dále prokazovalo také porušení veterinárního zákona.

Nejvíce podnětů na podezření na týrání zvířat pochází od jednotlivých občanů z celé ČR. V roce 2024 bylo na základě podnětů provedeno úředními veterinárními lékaři SVS 3 574 kontrol. Většina podnětů se týkala chovů zájmových zvířat (zejména psi a kočky). U hospodářských zvířat to byly zejména podněty na chov skotu a koní.

Větší kauzy týrání zvířat řešené v roce 2024 se týkaly zejména chovu skotu. V říjnu 2024 došlo na internetu ke zveřejnění záběrů z několika chovů skotu iniciativou spolku Zvířata nejíme, na kterých se personál nevhodně choval ke zvířatům. Jednalo se zejména o chovy na Vysočině. V měsíci listopadu bylo spolkem zveřejněno ještě jedno video z chovu skotu na Vysočině. Krajská veterinární správa provedla

v dotčených chovech kontroly, a v několika z nich bylo konstatováno porušení (neprovedení ošetření otlaků a otevřených ran na končetinách, chov v nevhodných podmínkách, nezajištění provedení úpravy a ošetření paznehtů dojníc atd.). Tyto chovy budou nadále sledovány a jsou zařazeny do plánu kontrol na rok 2025. Kontroly budou zaměřeny zejména na provozní postupy, na počet, znalosti, zručnosti a chování personálu, a na záznamy o léčbě od soukromých veterinárních lékařů.

V roce 2024 SVS předala celkem 612 podnětů obecním úřadům ORP (obcí s rozšířenou působností) k projednání přestupků a správních deliktů vyplývajících z porušení povinností uložených chovatelům, fyzickým a právnickým osobám na úseku ochrany zvířat. Tyto podněty zahrnují také návrhy na zvláštní opatření, mezi které patří umístění týraného zvířete do náhradní péče (95 podnětů), opatření ke snížení počtu zvířat (13 podnětů), nařízení pozastavení činnosti (dva podněty) a nařízení náhradní péče v místě chovu (tři podněty).

Případy, kdy vzniklo podezření ze spáchání trestného činu, byly SVS oznámeny orgánům činným v trestním řízení. V roce 2024 se jednalo celkem o 15 případů (osm případů chovu skotu, dva případy chovu psa, jeden chov zájmových zvířat – dvou andulek, dva drobnochovy hospodářských zvířat a psa, jeden případ nepovoleného chovu šelem, jeden případ pastevního chovu skotu a jeden chovu koně a psa).



KVS řešily i další podezření na spáchání trestného činu v oblasti ochrany zvířat proti týráním, kdy zpracovávaly pro orgány činné v trestním řízení stanoviska. I v roce 2024 nadále pokračovala úzká spolupráce SVS s Policií ČR s cílem zefektivnění objasňování případů týrání zvířat.

Pokud jde o charakter zjišťovaných nedostatků, většinou se jedná o kombinaci faktorů a nedostatky související s konkrétními podmínkami chovu a profilem chovatele. V některých případech, i při dostatečné vědomosti chovatele o jeho povinnostech, se jedná o nezvládnutí daného chovu, zanedbání péče vlivem nedostatku finančních prostředků, nedostatečné zajištění způsobilým personálem či progresivní zhoršení stavu neřešením problémů již v počátku vzniku. Jindy se jedná o laxnost a nedostatečnou míru odpovědnosti chovatelů, neochotu porozumět principu požadavků na péči o daný druh a kategorii zvířat apod. V řadě případů se bohužel SVS setkává i s neopodstatněnými podněty typu sousedských sporů. Při podávání podnětů SVS je velmi důležité, aby podnět byl co nejkonkrétnější a obsahoval identifikační údaje daného místa chovu (zejména adresu nebo GPS, případně i kontakt na chovatele). Bez identifikace chovu není možné kontrolu provést.

Dozor nad dodržováním požadavků welfare zvířat v útulcích a záchranných stanicích pro hendikepované živočichy byl v roce 2024 proveden prostřednictvím 121 kontrol, z toho 108 kontrol bylo provedeno v útulcích a 13 kontrol v záchranných stanicích pro handicapovaná zvířata. Celkem byly v útulcích zjištěny závady v 16 případech, v záchranných stanicích nebylo zjištěno žádné porušení.

Povinná registrace útulků umožnila sestavit souhrnnou databázi zařízení pečujících o toulavá a opuštěná zvířata v ČR. V současné době je registrováno 327 útulků. Plánovaně se kontroluje čtvrtina útulků, další kontroly vychází z podaných podnětů.

V chovech druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči bylo v roce 2024 provedeno 520 kontrol, z toho bylo ve 33 případech zjištěno porušení platné legislativy. Jednalo se zejména o nepovolené chovy a nevhodné podmínky chovu.

V rámci veterinárního dozoru v roce 2024 pokračovala kontrolní činnost zaměřená na dodržování zpřísněných pravidel pro chov psů a koček za účelem rozmnožování. Při kontrolách chovů zájmových zvířat zjištěn v sedmi případech chov psů v množárně. Porušení evidenčních povinností chovatelů psů za účelem rozmnožování (tj. vedení evidenčního listu vrhu štěňat, jeho předávání novému chovateli spolu s informacemi o krmení a následné péči atd.) byly v roce 2024 zjištěny celkem v 46 případech. Nesplnění podmínek chovu psů a koček za účelem rozmnožování stanovených vyhláškou bylo zjištěno při 25 kontrolách (např. nedodržení velikosti chovných prostor, nezajištění ochrany zvířat před nepříznivými klimatickými jevy, nezajištění dostatečné čistoty, větrání a osvětlení chovných prostor, nekontrolované množení, absence klidného místa v ústraní pro rodící feny atd.).

V této souvislosti je vhodné upozornit na to, že zpříšňování a aktualizování legislativy a přísné kontroly jsou jen jednou částí boje proti nezodpovědným chovatelům psů a koček za účelem dalšího prodeje. Za zásadní v této oblasti je nutno považovat prevenci a edukaci veřejnosti tak, aby se zamezilo chovům zvířat v nevhodných podmínkách i pokud je zvíře chováno pouze jako společník v zájmovém chovu.

Za oblast welfare při přepravě zvířat každoročně SVS obdrží několik dotazů a podnětů od dozorových orgánů z jiných členských států. Za rok 2024 se jednalo převážně o podněty ohledně nesrovnalostí v TRACES veterinárních osvědčení, o přepravu 14denních telat do Itálie, přepravu zvířat nezpůsobilých k přepravě na jatka do Německa nebo Rakouska, o přepravu vysokobřezích krav na jatka, použití nevhodného dopravního prostředku pro transport vybraných ZOO zvířat. Celkový počet kontrol provedených při přepravě zvířat dosáhl 685, z toho 10 se závadou. Jednalo se o porušení nařízení Rady (ES) č.1/2005, kdy v jednom případě organizátor přepravy nepředložil v rámci plánované kontroly řádně vyplněné a potvrzené knihy jízd, v dalším případě zahraniční dopravce nevrátil knihu jízd z uskutečněné cesty. Další zjištěná porušení nařízení souvisela s nehodou dopravního prostředku přepravujícího skot, kdy organizátor přepravy nevhodně naplánoval svoz zvířat v dopravním prostředku (přeprava nad 8 hodin bez funkčního napájecího systému) a při nehodě způsobené chorvatským dopravcem byly zjištěny chybějící příčná přepážka, nerovnoměrné rozmístění zvířat, nefunkční napájecí systém, a také chybějící údaje v dokumentaci doprovázející zvířata. Při další nehodě dopravního prostředku zapříčiněné řidičem došlo k převrácení nákladního auta přepravujícího skot, jedno zvíře bylo zraněné a dvě unikla.

Pokud jde o situaci na úrovni EU, kterou SVS sleduje a aktivně se podílí na jednáních různého druhu, v reakci na občanskou iniciativu „Konec doby klecové“ bylo od Evropské komise očekáváno zveřejnění návrhů na novelu evropské legislativy v oblasti welfare zvířat. Publikováno bylo několik vědeckých stanovisek EFSA k oblasti welfare zvířat. Koncem roku 2023 byl ze strany EK však zveřejněn nakonec jen návrh nařízení o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a návrh nařízení o dobrých podmínkách psů a koček a jejich sledovatelnosti. Oblast welfare zvířat byla řešena i při mezirezortních jednáních na národní úrovni (např. kulatý stůl v Poslanecké sněmovně „Budoucnost zájmových chovů v ČR“, jednání s Ministerstvem životního prostředí k problematice CITES obecně, dále k chovu velkých šelem a postupu orgánů státní správy při jejich zajištění či zabavení a k postupu při výskytu problematických jedinců vlka obecného).

SVS provádí kontroly dotačních titulů formou delegovaných kontrol pro Státní zemědělský a intervenční fond (SZIF). Tyto kontroly a osvědčení slouží jako podklad pro SZIF k ověření podmínek v chovech hospodářských zvířat žadatelů o dotace. Jedná se o kontroly za účelem vydání osvědčení nebo kontroly u chovatelů, kteří požádali o dotace na opatření "dobré životní podmínky zvířat" (DŽPZ) nebo dotační titul zvýšení obranyschopnosti v chovu prasat vakcinací (AMR). SVS kontroluje žadatele na základě plánu kontrol, který je vypracován SZIF. V roce 2024 provedla SVS celkem 142 kontrol a 351 osvědčení v rámci dotačního titulu DŽPZ a 46 kontrol v rámci dotačního titulu AMR.

Dne 3. 10. 2024 se uskutečnila již 31. mezinárodní konference Ochrana zvířat a welfare. Dne 28. 11. 2024 proběhla oblíbená konference Aktuální otázky bioklimatologie zvířat 2024.

Obchodování – přehled vydaných veterinárních osvědčení

Krajské veterinární správy za rok 2024 vydaly celkem 25 502 veterinárních osvědčení k přesunu zvířat. Z toho 83,98 % zásilek bylo určeno pro intrakomunitární přesun. Nejvíce veterinárních osvědčení bylo vydáno pro přepravu skotu, zejména pak na porážku do Rakouska, Polska a Německa.

Ochrana zvířat před týráním

Přehled vydaných veterinárních osvědčení za rok 2024 podle komodity, účelu přepravy a typu přesunu – Prasata, Drůbež, Ostatní živá zvířata

	Prasata (0103)		Drůbež (0105)		Ostatní živá zvířata (0106)	
Celkem vydaných VO	1 645		5 861		5 072	
Účel přepravy	VO (ks)	VO (%)	VO (ks)	VO (%)	VO (ks)	VO (%)
Porážka	839	51,00	2 952	50,37	188	3,71
Další chov	755	45,90	2 904	49,55	1 760	34,70
Jiné	47	2,86	5	0,09	2 031	40,04
Typ přesunu	VO (ks)	VO (%)	VO (ks)	VO (%)	VO (ks)	VO (%)
Intrakomunitární	1 644	99,94	5 492	93,70	4 273	84,25
Export	1	0,06	369	6,30	784	15,46

Přehled vydaných veterinárních osvědčení za rok 2024 podle komodity, účelu přepravy a typu přesunu – Skot, Koňovití, Ovce, Kozy

	Skot (0102)		Koňovití (0101)		Ovce (010410)		Kozy (010420)	
Celkem vydaných VO	10 509		2 067		348		63	
Účel přepravy	VO (ks)	VO (%)	VO (ks)	VO (%)	VO (ks)	VO (%)	VO (ks)	VO (%)
Porážka	6 495	61,80	0	0	99	28,45	3	4,76
Další chov	3 997	38,03	112	5,42	246	70,69	59	93,65
Jiné	15	0,14	1 955	94,58	3	0,86	1	1,59
Typ přesunu	VO (ks)	VO (%)	VO (ks)	VO (%)	VO (ks)	VO (%)	VO (ks)	VO (%)
Intrakomunitární	9 303	88,52	2 008	97,15	341	97,99	63	100,00
Export	1 206	11,48	34	1,64	7	2,01	0	0,00

Státní veterinární správa se v roce 2024 účastnila řady jednání pracovních skupin Evropské komise (EK) a Rady, především jednání EK probíhala z větší části online formou. V případě jednání organizovaných Evropskou komisí se experti SVS účastnili jednání Stálého výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva v sekcích Zdraví a welfare zvířat, Kontroly a dovozní podmínky a Biologická bezpečnost potravinových řetězců (problematika potravin živočišného původu, vedlejších živočišných produktů). V omezené míře byli zapojeni i do činnosti Stálého výboru pro veterinární léčivé přípravky. Na tyto výbory jsou dále navázány pracovní a expertní skupiny, které problematiku rozpracovávají a připravují k projednání ve výborech. Co se týče pracovních skupin Rady, standardně se experti SVS podílejí na jednání pracovní skupiny Zvířata a veterinární otázky, zejména ve formátech pracovní skupiny hlavních veterinárních úředníků (PS CVO), potsdamské skupiny (PS POTSDAM) a od minulého roku opět i pracovní skupiny pro dobré životní podmínky zvířat (PS AW).

Přehled jednání zaměřených na veterinární problematiku a bezpečnost potravin za období 2022–2024

Rok	Jednání Rady	Jednání EK	Jednání mimo orgány EU	Celkem
2022	18	96	38	152
2023	19	81	48	148
2024	25	69	58	152

Na podzim se zástupci SVS účastnili jednání středoevropských hlavních veterinárních úředníků, které se konalo v Bulharsku. Středoevropské veterinární orgány na této platformě zintenzivňují kontakty a podporují spolupráci ve všech oblastech veterinárních služeb. Výměna zkušeností a hledání účinných řešení a jejich společné prosazování nabývá s ohledem na aktuální výzvy ve veterinární oblasti stále větší význam. V rámci jednání se řešila například problematika vybraných nákaz – africký mor prasat, aviární influenza, katarální horečka ovcí, a to i s ohledem na zlepšování biosecurity a prevence šíření nákaz v chovech. Projednávána byla i právě probíhající revize legislativy na ochranu zvířat během přepravy, na jednání se diskutovaly změny pro dopravce týkající se nově navrhovaného navýšení prostorových požadavků v dopravních prostředcích pro zvířata.

V roce 2024 byla také Státní veterinární správa kontrolována ze strany Generálního ředitelství pro zdraví a bezpečnost potravin, a to v auditu zaměřeném na vyhodnocení kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek u zvířat a v živočišných produktech. Dále proběhl finanční audit na místě týkající se mimořádných opatření v souvislosti s výskytem ptačí chřipky v roce 2021. A rovněž proběhl návazný audit ke kontrolám podmíněnosti, který byl veden Generálním ředitelstvím pro zemědělství a rozvoj venkova.

SVS je jako resortní organizace spadající pod Ministerstvo zemědělství zapojena do školícího projektu „Better training for safer food“ (tzv. BTSF), jehož cílem je sjednocení provádění kontrol v oblasti bezpečnosti potravin napříč celou EU a prohloubení znalostí v jednotlivých problematikách. Za rok 2024

se zaměstnanci SVS účastnili například těchto školení: „Dobré životní podmínky zvířat, Stanoviště hraniční kontroly, Hygiena potravin a flexibilita, Hygiena a kontroly masa včetně získaných produktů, Hygiena potravin v prvovýrobě, Meziodvětvové simulační cvičení koordinace a reakce na krizové situace v odvětví živočišné výroby, Legislativa úředních kontrol,“ a další. Celkem se prezenčních kurzů účastnilo osm zaměstnanců z KVS a devět zaměstnanců ÚVS. V rámci těchto školení je možné absolvovat také elektronické verze některých typů kurzů. V průběhu roku 2024 se na e-learningové kurzy přihlásilo 16 zaměstnanců z celé SVS.

Přehled kurzů BTSF zaměřených na veterinární problematiku a bezpečnost potravin za období 2022–2024 a účasti pracovníků SVS na nich

Rok	Počet řádných kurzů	Počet účastníků řádných kurzů	Počet e-learningových kurzů	Počet účastníků e-learningových kurzů
2022	43	34	8	17
2023	38	27	11	16
2024	19	17	13	16

Trendem po „covidových“ letech v oblasti pořádání kurzů BTSF je patrné snížení počtu pořádaných řádných kurzů (s fyzickou účastí) až o polovinu ve srovnání s předchozím rokem 2023. Naopak pozvolný nárůst počtu e-learningových kurzů v roce 2024 je plánován i do budoucna z důvodu úsporných opatření a snahou EK je nabídnout v této variantě co nejvíce jazykových mutací členských států.

Během roku 2024 se SVS podílela na projednávání dvou návrhů Evropské komise na nařízení Evropského parlamentu a Rady v oblasti ochrany zvířat v rámci pracovní skupiny Rady welfare zvířat, konkrétně návrhu nařízení Evropského Parlamentu a Rady o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností, o změně nařízení Rady (ES) č. 1255/97 a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1/2005 a dále návrhu nařízení Evropského Parlamentu a Rady o dobrých podmínkách psů a koček a jejich sledovatelnosti. Zatímco projednávání problematiky psů a koček již pokročilo do fáze vyjednávání mezi Radou a Evropským parlamentem, na návrhu k přepravě zvířat budou členské státy intenzivně jednat v rámci pracovní skupiny Rady i v roce 2025.

Evropská komise již dříve přislíbila zveřejnění dalších tří návrhů nařízení týkajících se welfare zvířat (ochrana hospodářských zvířat v chovu, ochrana zvířat při porážení, označování welfare). Návrhy měly být zveřejněny již v září 2023, k tomu však nedošlo ani v roce 2024 a přesný termín zveřejnění dosud není znám.

Pokračovalo také projednávání nových prováděcích předpisů, zejména k Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/6 ze dne 11. 12. 2018 o veterinárních léčivých přípravcích, ale i k Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/429 ze dne 9. 3. 2016 o nákazách zvířat a o změně a zrušení některých aktů v oblasti zdraví zvířat („právní rámec pro zdraví zvířat“). Nejpočetnější však byla skupina

prováděcích předpisů, měnících předpisy již platné. Především šlo o aktuální reakce na dynamickou nákazovou situaci v souladu s pravidly pro oblast zdraví zvířat a pro oblast úředních kontrol, zejména ve vztahu k výskytu afrického moru prasat v EU a vysoce patogenní ptačí chřipky v EU i některých 3. zemích. Opakovaných změn doznala i vzorová veterinární osvědčení. Obsáhlá ale byla i agenda hygieny potravin živočišného původu nebo vedlejších živočišných produktů. Co se týče příslušné legislativy EU, má SVS ve své gesci k 31. 12. 2024 celkem 616 platných nařízení, 343 platných rozhodnutí a 4 platné směrnice. SVS se rovněž podílí na významném počtu předpisů jako spolugestor. SVS průběžně zajišťuje stálý monitoring veterinární legislativy EU, včetně jejího posouzení a případné transpozice a implementace jednotlivých právních norem EU. Sleduje také relevantní oznámení národních legislativních úprav ze strany členských států EU.

Počty přijatých gescí za poslední 3 roky

Rok	Nařízení	Rozhodnutí	Směrnice
2022	112	54	0
2023	87	47	0
2024	92	63	0

Vývozy z ČR do třetích zemí

Pro vývoz veterinárního zboží do třetích zemí (tzn. do zemí mimo EU) musí být splněny veterinární podmínky, které si stanovuje konkrétní země dovozu. Na základě příslušných veterinárních podmínek pro konkrétní komoditu a konkrétní zemi dovozu je vytvořeno zvláštní veterinární osvědčení, tzv. certifikát, který před vývozem každé zásilky vydává a potvrzuje po provedené veterinární kontrole úřední veterinární lékař SVS.

V roce 2024 bylo průměrně každý měsíc SVS vydáno a potvrzeno 1 026 veterinárních osvědčení (VO) pro vývoz zásilek veterinárního zboží do třetích zemí, což je mírný nárůst oproti předchozímu roku.

Počet zásilek veterinárního zboží odeslaných v roce 2024 do třetích zemí

Organizační jednotka (KVS)	Zásilky zvířat	Zásilky produktů	Zásilky celkem
Středočeský	632	2 069	2 701
Jihočeský	454	1 895	2 349
Jihomoravský	603	1 503	2 106
Plzeňský	222	1 057	1 279

Vztahy s EU a se třetími zeměmi

Organizační jednotka (KVS)	Zásilky zvířat	Zásilky produktů	Zásilky celkem
Pardubický	801	298	1099
Olomoucký	109	422	531
Liberecký	8	522	530
Vysočina	364	140	504
Zlínský	18	325	343
Královéhradecký	122	143	265
Moravskoslezský	156	71	227
Karlovarský	11	132	143
Ústecký	100	1	101
Praha	101	37	138
Celkem	3 701	8 615	12 316

Nejvíce vývozních osvědčení vystavily Krajské veterinární správy pro Středočeský, Jihočeský a Jihomoravský kraj. V roce 2024 došlo oproti roku 2023 k poklesu počtu odcertifikovaných zásilek živých zvířat, a naopak k nárůstu odcertifikovaných zásilek živočišných produktů.

Pro srovnání bylo v roce 2023 vyvezeno do třetích zemí celkem 12 216 zásilek, v roce 2024 to bylo 12 316, což je navýšení o 100 zásilek (tj. o 0,8 %). Pokud jde o kategorie živých zvířat a zárodečných produktů, bylo v roce 2024 vyvezeno o 615 zásilek méně než v roce 2023, u živočišných produktů došlo ke zvýšení o 715 zásilek.

V roce 2024 bylo vyvezeno podstatně méně ks skotu - 36 672 oproti 57 214 ks v roce 2023, což bylo způsobeno pozastavením dovozu ze strany většiny třetích zemí kvůli výskytu katarální horečky ovcí na našem území. Rovněž u jednodenních kuřat poklesl vývoz z 37 mil. ks v roce 2023 na 27 mil. ks v roce 2024. U násadových vajec došlo naopak k nárůstu ze 74 mil. ks v roce 2023 na 110 mil. ks. U živočišných produktů došlo k nárůstu vydaných osvědčení zejména z důvodu zahájení certifikace středně-řízikových zásilek vyvážených do Velké Británie od 31. 1. 2024.

Pokud s tím země dovozu souhlasí, může být veterinární zboží vyvezeno na základě tzv. obchodního osvědčení, které není oficiálně dojednané mezi příslušnými úřady země dovozu a země vývozu. Řada zemí však vyžaduje, aby zásilku doprovázelo VO bilaterálně schválené na úrovni kompetentních autorit.

Taková VO jsou oficiálně dojednaná mezi SVS a příslušnou autoritou země dovozu. Nesou hlavičku SVS a státní znak, jejich vzory jsou zveřejněny na internetových stránkách SVS a jsou k dispozici všem zájemcům o vývoz.



Vztahy s EU a se třetími zeměmi

V roce 2024 bylo SVS nově vyjednáno nebo aktualizováno 29 VO pro vývoz do třetích zemí.

Veterinární osvědčení nově vyjednaná nebo aktualizovaná v roce 2024

Třetí země dovozu	Komodita
Albánie	Tepelně ošetřené mléko a mléčné výrobky
Argentina	Sperma skotu
	Kolagenová střeva určená pro styk s potravinami
	Kolagenová střeva jedlá – revidováno
Ázerbájdžán	Sperma skotu – revidováno
Bosna a Hercegovina	Masné výrobky
Černá Hora	Plemenný a užitkový skot
Filipíny	Násadová vejce a jednodenní kuřata
EEU	ZOO zvířata – překlad, cenina
	Plemenný a užitkový skot – překlad, cenina
	Krmiva rostlinného původu – překlad, cenina
	Krmiva pro psy a kočky – překlad, cenina
	Produkty rybolovu – překlad, cenina
Hongkong	Psi a kočky
Izrael	Žvýkáci pamlsky pro psy – revidováno
Jižní Afrika	Ptáci chovaní v zajetí
	Krmiva pro zvířata v zájmovém chovu – revidováno
Kostarika	Zpracovaná krmiva pro psy a kočky
Mexiko	Násadová vejce
	Volně žijící ptáci
Peru	Sperma skotu
Severní Makedonie	Plemenná a užitková prasata
	Sperma prasat
Singapur	Psi a kočky
Srbsko	Koňovítí ze ZOO
	Plemenný a užitkový skot – revidováno
	Ovce a kozy – revidováno
USA	Sperma skotu – revidováno
Vietnam	Krmiva pro zvířata v zájmovém chovu

V roce 2024 se v ČR uskutečnily tři zahraniční inspekce:

- Filipín pro vývoz vepřového a hovězího masa;
- Jižní Koreje pro vývoz ZOO zvířat (primátů, šelem a hlodavců);
- Vietnamu pro vývoz vepřového a hovězího masa.

V roce 2024 byly vyplněny následující dotazníky, které jsou ve většině případů nezbytným krokem před absolvováním auditu příslušné třetí země či registrací výrobních podniků.

Vyplněné dotazníky v roce 2024

Třetí země dovozu	Předmět
Ázerbájdžán	Veterinární dozor v ČR – vývoz produktů živ. původu
Čína	Primáti
Filipíny	Vepřové a hovězí maso – aktualizace dotazníku před auditem
	Uznání regionalizace HPAI
	Uznání regionalizace AMP
Honduras	Násadová vejce a 1denní kuřata – aktualizace
Jižní Korea	Vepřové maso
	Nákazy obojživelníků
Tchajwan	HPAI – aktualizace
Vietnam	Sperma skotu
USA	Nákazy drůbeže – ND, HPAI

Dovozy do ČR ze třetích zemí

SVS prostřednictvím Odboru vnějších vztahů a kontroly dovozu a vývozu stanovila v roce 2024 na základě žádostí dovozců zvířat, živočišných produktů a ostatního veterinárního zboží, pro něž nebyly dovozní podmínky harmonizovány legislativou EU, veterinární podmínky pro celkem 641 dovozů ze třetích zemí do ČR. Z toho 74 případů tvořily podmínky pro opakované dovozy umožňující import více zásilek téže komodity v průběhu několika měsíců.

Ve 356 případech se jednalo o veterinární podmínky pro dovoz zvířat, zbývajících část, tedy 285 případů, tvořily veterinární podmínky pro dovoz produktů.

Přehled stanovených veterinárních podmínek pro dovoz produktů za rok 2024

Přehled stanovených veterinárních podmínek pro dovoz produktů	
Výzkumné a diagnostické vzorky	269 (z toho 8 opakovaných dovozů)
Sperma	0
Ostatní (např. kožky)	16
Celkem	285

Přehled stanovených veterinárních podmínek pro dovoz zvířat za rok 2024

Přehled stanovených veterinárních podmínek pro dovoz zvířat	
Plazi, obojživelníci, bezobratlí	92
Štěňata a koťata	3
Hlodavci, hmyzožravci, vačnatci, letouni a jiní malí savci	15
Laboratorní zvířata	13
Kopytníci	0
Primáti	2
ZOO ptáci	7
Bezobratlí pro výzkumné účely	32
Šelmy	20
Vodní živočichové druhů neuvedených na seznamu v nařízení (EU) 2018/1882	172 (z toho 66 opakovaných dovozů)
Celkem	356

Celkový přehled stanovených veterinárních podmínek pro dovoz za rok 2024

Celkový přehled stanovených veterinárních podmínek pro dovoz	
Produkty	285
Zvířata	356
Celkem	641

V případě produktů se převážná většina stanovených podmínek, stejně jako v předchozích letech, vztahovala k dovozu výzkumných a diagnostických vzorků (celkem 269). Ty zahrnují především vzorky produktů živočišného původu anebo potravin s obsahem produktů živočišného původu dovážené pro účely jejich diagnostického vyšetření, a dále biologický materiál (např. živočišné tkáně) k analýze v rámci vzdělávacích nebo výzkumných činností. Příjemci těchto zásilek mohou být pouze subjekty pod státním veterinárním dozorem. Nejčastěji se jedná o vysoké školy, pracoviště Akademie věd anebo státní či soukromé laboratoře.

Pokud jde o zvířata, téměř polovinu (konkrétně 172) stanovených podmínek tvořily veterinární podmínky pro dovoz vodních živočichů (ryb, korýšů a měkkýšů) neuvedených na seznamu v nařízení (EU) 2018/1882. Tito vodní živočichové, kteří nepatří mezi druhy vnímavé k vyjmenovaným nákazám a nejsou ani jejich přenašeči, se v roce 2022 stali neharmonizovanou komoditou a jejich dovoz do EU od té doby probíhá za národních požadavků členského státu určení. Další početnou skupinu tvořily podmínky pro terarijní zvířata, konkrétně plazy, obojživelníky a bezobratlé (92 podmínek).

Oproti roku 2023 došlo k poklesu celkového počtu stanovených podmínek o 36. Na tomto mírném poklesu se podílí zejména větší počet podmínek stanovených pro opakované dovozy. Ty jsou vystavovány ve specifických případech pro zásilky výzkumných a diagnostických vzorků a zásilky vodních živočichů neuvedených na seznamu v nařízení (EU) 2018/1882.

Neharmonizovaná zvířata, živočišné produkty a ostatní veterinární zboží jsou do ČR dováženy prakticky z celého světa. Stanovení veterinárních podmínek pro dovoz obnáší důkladnou analýzu nakažové situace v zemi původu a zvážení všech rizik, aby dovozem nedošlo k zavlečení nakaž zvířat či nemocí přenosných ze zvířat na lidi nebo k importu zdravotně závadných krmiv a živočišných produktů.

V roce 2024 byla nově vytvořena tři veterinární osvědčení pro neharmonizované komodity (pro damany a vačnatce). Oproti tomu veterinární osvědčení pro dovoz komodit, pro něž byly podmínky harmonizovány na úrovni EU, vycházejí v Úředním věstníku EU jako součást přímo použitelných právních předpisů. V návaznosti na změny legislativy provádí SVS podle potřeby, obvykle jedenkrát za jeden až dva týdny, aktualizaci svých internetových stránek tak, aby byly pro veřejnost na webu k dispozici platné předpisy obsahující příslušná osvědčení pro dovoz i další informace týkající se dovozu zvířat a veterinárního zboží (seznamy schválených třetích zemí, seznamy schválených zařízení a míst vstupu do EU, ochranná opatření atd.). V roce 2024 bylo na webu nejvíce změn provedeno v části „Úřední osvědčení“. Ze strany EU bylo totiž vydáno několik prováděcích právních předpisů, jimiž se měnily téměř všechny vzory stávajících veterinárních osvědčení. A to jak pro zvířata, tak pro produkty živočišného původu.

Odbor vnějších vztahů a kontroly dovozu a vývozu metodicky řídí Pohraniční veterinární stanici letiště Praha-Ruzyně (PVS Praha-Ruzyně), která je jediným stanovištěm veterinární hraniční kontroly v ČR. V uplynulém roce odbor připravil dva metodické materiály, konkrétně „Plán monitorování na rok 2025 určený pro Pohraniční veterinární stanici Praha-Ruzyně“ a „Metodický návod SVS č. 2/2024 o evidenci

a kontrolách neharmonizovaných komodit dovezených ze třetích zemí na základě stanovených veterinárních podmínek pro dovoz“.

V roce 2024 bylo na PVS Praha-Ruzyně podrobena pohraniční veterinární kontrole celkem 830 zásilek. Více než tři čtvrtiny, konkrétně 624 zásilek, tvořily zásilky zvířat, z nichž dvě byly odmítnuty. Produkty živočišného původu se na celkovém objemu podílely 206 zásilkami, přičemž 51 bylo odmítnuto. Celkem tak bylo v roce 2024 zamítnuto na PVS Praha-Ruzyně 53 zásilek.

Oproti roku 2023 tak došlo v roce 2024 ke zvýšení celkového počtu dovezených zásilek o 116. Po pěti letech se tak celkový roční počet zásilek opět dostal nad hodnotu 800. Důležité je zdůraznit, že množství zásilek bylo v uplynulých letech vždy vyšší než 700 ročně, a to navzdory covidové krizi po roce 2019 i ruské vojenské invazi na Ukrajinu v únoru 2022, v souvislosti, s níž došlo k zavedení sankcí ze strany Evropské komise ve smyslu odepření vstupu všem ruským dopravcům na letiště EU. PVS Praha-Ruzyně si nicméně i během těchto let udržovala stabilní, vyrovnané množství zásilek.

Pokud jde o meziroční srovnání, k nárůstu počtu zásilek došlo jak u produktů (o 62 zásilek více), tak u zvířat. Zde nárůst činil 54 zásilek. V roce 2024 se neuskutečnil žádný tranzit z jedné třetí země do jiné třetí země přes území ČR.

Přehled zásilek kontrolovaného zboží předložených na PVS Praha-Ruzyně v roce 2024

Druh zásilky	Celkový počet zásilek	Zamítnuté	Laboratorně vyšetřené	Tranzit
Produkty	206	51	4	0
Zvířata	624	2	0	0
Celkem	830	53	4	0

Nejčastěji dováženými zvířaty vstupujícími do EU přes PVS Praha-Ruzyně jsou dlouhodobě akvarijní ryby, psi, kočky, terarijní zvířata a ZOO zvířata. Z produktů živočišného původu pro lidskou spotřebu se v loňském roce dovezly zejména skopová střívka, doplňky stravy (dominoval glukosamin a rybí olej v kapslích) a dále med. Z produktů nevhodných k lidské spotřebě pak zárodečné produkty (sperma skotu) a krmivo pro zvířata v zájmovém chovu.

V souladu s plánem monitorování na rok 2023/2024 určenému pro PVS Praha-Ruzyně, který stanovil parametry, podle nichž mají být v rámci běžného monitoringu provedeny analýzy úředních vzorků z dovážených zásilek, odebrala za rok 2024 PVS Praha-Ruzyně celkem pět vzorků ze zásilek produktů. Oproti roku 2023 tak došlo ke zvýšení počtu testovaných zásilek o dvě.

Ve dvou případech byly vzorky odebrány podle dílčího plánu pro kontaminující látky a vyšetřovány na přítomnost těžkých kovů a ve třech případech byl odběr proveden podle dílčího plánu pro léčiva, resp. farmakologicky účinné látky (testování na antimikrobiální látky, thyreostatické látky a nitrofurany). Všechny vzorky vyhověly stanoveným parametrům.

Přehled zásilek produktů vyšetřených v rámci monitoringu na PVS Praha-Ruzyně v roce 2024

Popis zásilky	KN kód	Země původu	Měsíc odběru	Typ vyšetření	Výsledek
1.A mateří kašička	0410	Čína	červen	těžké kovy (Cd, Pb, Hg)	vyhovující
1.B mateří kašička	0410	Čína	červen	antimikrobiální látky	vyhovující
2. hovězí maso	0201	Austrálie	říjen	thyreostatické látky	vyhovující
3. skopové maso	0204	Austrálie	listopad	těžké kovy (Cd, Pb, Hg)	vyhovující
4. uzený losos	0305	Velká Británie	prosinec	nitrofurany	vyhovující

Kromě tzv. kontrolovaného zboží tvoří další skupinu zásilek, která je předmětem kontroly na PVS Praha-Ruzyně, výzkumné a diagnostické vzorky a bezobratlí živočichové určené pro vědecké účely. V případě, že místem vstupu do EU je členský stát, který je zároveň i místem určení zásilky, nevkládají se tyto zásilky do systému TRACES NT. To znamená, že při jejich odbavení není generován společný zdravotní vstupní doklad (SZVD/CHED) a zásilky nemají přiděleno unikátní číslo CHED. Na PVS však musí být ověřeno, že zásilka je doprovázena povolením k dovozu (tzn. stanovenými veterinárními podmínkami pro dovoz) a splňuje podmínky v něm ustanovené. Kontrola těchto zásilek na PVS je také nezbytná pro navazující celní řízení.

PVS Praha-Ruzyně provedla za rok 2024 kontrolu a následně propustila celkem 167 zásilek výzkumných a diagnostických vzorků na základě stanovených veterinárních podmínek pro dovoz. Jedná se o 12 zásilek více než v roce 2023. Dále zkontrolovala a následně propustila celkem 22 zásilek bezobratlých určených pro vědecké účely. Jedná se o pět zásilek více než v roce 2023.

PVS Praha-Ruzyně je v rámci České republiky také jediným schváleným místem vstupu pro ptáky v zájmovém chovu. Za rok 2024 provedla kontrolu 13 zásilek ptáků v zájmovém chovu dovezených v rámci neobchodního přesunu ze třetích zemí. Jednalo se celkem o 59 ptáků, z toho 28 dravců a 31 papoušků, kteří byli neobchodně dovezeni z těchto zemí: Spojené arabské emiráty, Thajsko, Indonésie, Katar a Turecko.

Dále bylo v roce 2024 celním úřadem Praha-Ruzyně zjištěno porušení dovozních požadavků u 9 zásilek psů a koček v zájmovém chovu. Zvířata byla předána celním úřadem na PVS Praha-Ruzyně, která o zásilkách rozhodla. Jednalo se o čtyři psy a pět koček, jež přiletěli na Letiště Václava Havla Praha v rámci cestovního styku (neobchodní dovoz) z těchto třetích zemí: Kazachstán (4×), Černá Hora (2×), Egypt, Libye, Irák.

Celkově tak bylo na PVS Praha-Ruzyně v roce 2024 podrobeno kontrole 1 041 zásilek, což je o 127 více než v předcházejícím roce 2023. Souhrnný přehled uvádí následující tabulka.

Souhrnný přehled všech zásilek zkontrolovaných na PVS Praha-Ruzyně v roce 2024

Komodita	Počet zásilek předložených ke kontrole
Kontrolované zboží (zvířata + produkty)	830
Výzkumné a diagnostické vzorky	167
Bezobratlí určení pro vědecké účely	22
Ptáci v zájmovém chovu – neobchodní dovoz	13
Psi a kočky v zájmovém chovu – neobchodní dovoz	9
Celkem	1 041

Dalších 428 zásilek bylo na PVS Praha-Ruzyně předloženo k bližšímu posouzení. Veterinární lékaři PVS Praha-Ruzyně u těchto zásilek rozhodli, že kontrole na PVS nepodléhají.

Vyhodnocení činnosti odboru IAK za rok 2024

1. Interní audity systému úředních kontrol

Na základě nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2017/625 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat uskutečnil odbor interního auditu a kontroly v roce 2024 celkem šest auditů na šesti KVS. Cílem a účelem těchto interních auditů je ověřovat, zda jsou úřední kontroly prováděny v souladu s příslušnými platnými právními předpisy EU, ČR i vnitřními dokumenty a pokyny SVS. Zda jsou úřední kontroly prováděny účinně, zda jsou prováděny v souladu s jednotným integrovaným víceletým vnitrostátním plánem kontrol a zda je nastavený systém úředních kontrol vhodný k dosažení cílů příslušných právních předpisů. Interní audity sledují efektivnost, vhodnost, funkčnost a jednotnost nastaveného systému úředních kontrol prováděných jednotlivými KVS a Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv.

2. Interní finanční audity

Na základě zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, uskutečnil odbor IAK v roce 2024 celkem 12 interních finančních auditů. Cílem a účelem interních finančních auditů je ověřovat účinnost vnitřního kontrolního systému SVS z hlediska nastavení a přiměřenosti řídicích a kontrolních mechanismů v souladu s právními předpisy a vnitřními dokumenty SVS. Interní finanční audity přezkoumávají a vyhodnocují operace a vnitřní kontrolní systém SVS, zda rizika vztahující se k činnosti SVS jsou včas rozpoznávána a zda jsou přijímána odpovídající opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění, zda zavedený vnitřní kontrolní systém je dostatečně účinný, reaguje včas na změny ekonomických, právních, provozních a jiných podmínek.

3. Systém managementu kvality, interní audity systému managementu kvality a analýza plnění Politiky kvality SVS

Na základě normy ISO 9001:2015 uskutečnil odbor IAK v roce 2024 celkem sedm interních auditů systému managementu kvality SVS s cílem potvrdit shodu s požadavky uvedené normy. Audity byly provedeny jak na ÚVS, tak na KVS.

SVS v roce 2024 prokázala funkčnost a účinnost uplatňovaného systému managementu kvality při dohledovém externím auditu a potvrdila trvalou schopnost organizace plnit požadavky systémové normy ISO 9001:2015 v souladu se svojí politikou kvality a svými cíli. SVS úspěšně obhájí certifikaci dle ISO 9001:2015 již od roku 2007.

4. Kontrolní činnost

Kontrolní činnost odboru IAK v roce 2024 zahrnovala celkem šest interních kontrol. Kontroly se zaměřovaly na využívání nemovitého majetku v užívání SVS a dále byly zaměřeny na odstraňování nedostatků z předchozích kontrol.

5. Stížnosti

V kompetenci odboru IAK je pouze řešení stížností podle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, tj. stížností proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správního orgánu, či proti nečinnosti správního orgánu. Odbor dále řeší podněty na nečinnost KVS. V roce 2024 řešil odbor IAK celkem 23 stížností. Z nichž žádná nebyla vyhodnocena jako důvodná, v osmi případech bylo podání postoupeno k šetření místně příslušné KVS. Většina řešených stížností věcně souvisí s ochranou pohody zvířat při jejich chovu a prověření vykonaných kontrol.

6. Správa řízených dokumentů

Za rok 2024 největší aktivitu vykazala nově vzniklá kategorie „Vnitřní předpisy ředitelů KVS. Distribuováno bylo celkem 104 dokumentů (z toho 36 vnitřních předpisů) a zrušeno 12 dokumentů.

7. Externí audity

V roce 2024 byla SVS podrobena jednomu významnému externímu auditu, který se přímo týkal činností a kompetencí odboru IAK.

V listopadu 2024 proběhl druhý dohledový audit dle normy ČSN EN ISO 9001:2016 (certifikační společnost EURO CERT group) zaměřený na systém managementu kvality uplatňovaný v prostředí SVS, zejména na shodu systému managementu kvality s kritérii normy ISO 9001. Závěry auditu potvrdily shodu systému managementu kvality s požadavky normy, Státní veterinární správě byla potvrzena platnost certifikátu ISO 9001 (nepřetržitě již od roku 2007).

8. Mezinárodní činnost – pracovní skupina EK pro národní systémy auditů

Ke shora uvedenému výčtu činností odbor IAK v kalendářním roce 2024 aktivně pokračoval v mezinárodní spolupráci na úrovni EU účastí na jednáních pracovní skupiny EK pro národní systémy auditů.

9. Ostatní činnosti odboru IAK

Odbor IAK prováděl koordinaci při zpracování Výroční zprávy z úředních kontrol ČR pro rok 2024 a koordinoval zpracování aktualizace Jednotného integrovaného víceletého vnitrostátního plánu kontrol ČR 2024–2026. Odbor IAK dohlížel, koordinoval a spolupracoval se všemi dotčenými odbornými útvary za účelem zpracovat podklady, dodržovat přiložené instrukce a odeslat finální verze dokumentů včas Ministerstvu zemědělství.

Dva zaměstnanci odboru IAK se aktivně zapojili do pracovní skupiny zástupců pro spisovou službu. Pracovní schůzky mají za cíl informovat o všech novinkách v oblasti spisové služby a o změnách v právních předpisech, včetně novinek implementovaných v elektronickém systému spisové služby e-spis. Během těchto schůzek jsou také prezentovány poznatky z interních kontrol týkajících se této problematiky a je zde také sdílena nejlepší praxe při výkonu spisové služby napříč pracovišti SVS.

Poskytování informací podle zákona

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v platném znění z roku 2020

Organizační jednotka (KVS/ÚVS)	Počet žádostí	Počet odmítnutí	Počet odvolání	Opis rozsudků	Výčet licencí	Počet stížností	Další informace
	§ 18/1 a)		§ 18/1 b)	§ 18/1 c)	§ 18/1 d)	§ 18/1 e)	§ 18/1 f)
Jihočeský	9	0	0	0	0	0	0
Jihomoravský	13	1	1	0	0	0	0
Karlovarský	5	1	0	0	0	0	0
Královéhradecký	7	1	0	0	0	0	0
Liberecký	5	0	0	0	0	0	0
Moravskoslezský	5	2	1	0	0	0	0
Olomoucký	20	10	0	0	0	0	0
Pardubický	3	1	0	0	0	0	0
Plzeňský	13	2	0	0	0	0	0
Praha	9	0	0	0	0	0	0
Středočeský	26	12	1	0	0	0	0
Ústecký	5	0	0	0	0	0	0
Vysočina	20	5	1	0	0	0	0
Zlínský	2	0	0	0	0	0	0
ÚVS SVS	22	1	1	0	0	0	0
Celkem	164	36	5	0	0	0	0

Stručný komentář k plnění příjmů v roce 2024

V roce 2024 byl celkový objem v plnění daňových a nedaňových příjmů Státní veterinární správy mimo prostředků obdržených z kofinancovaných programů Evropské unie ve výši 155,1 mil. Kč. Oproti roku 2023 se jedná o nárůst o 13,7 %.

V oblasti daňových příjmů činil v roce 2024 výběr správních poplatků na příjmový účet částku 3,6 mil. Kč (jedná se o nárůst o 61 %). Objem správních poplatků vybraných prostřednictvím kolkových známek byl ve výši 4,9 mil. Kč.

V detailnějším členění u nedaňových příjmů došlo oproti minulému období k nárůstu o 8,2 % v příjmech za veterinární prohlídky masa a jatečných zvířat (zvýšení o 8,5 mil. Kč). Celkový objem příjmů za veterinární prohlídky byl ve výši 112,2 mil. Kč. Výběr příjmů z pronájmu nemovitých věcí činil částku 9 mil. Kč, jedná se o 5% nárůst oproti roku 2023.

U pokut vybraných na příjmový účet došlo oproti roku 2024 k výraznému zvýšení o 45 % (nárůst o 6,8 mil. Kč) na částku 22,1 mil. Kč. Ve struktuře vybraných pokut tvořily pokuty udělené za porušení veterinárního zákona částku 9,9 mil. Kč, udělené podle zákona o potravinách 11,1 mil. Kč a jiný sankčních plateb (např. plemenářský zákon) tvořily částku 1,1 mil. Kč.

SVS dále obdržela v rámci kofinancování veterinárních programů z rozpočtu Evropské unie na příjmový účet částku 128,3 mil. Kč. Jednalo se o proplacení uznatelných výdajů vynaložených na realizaci veterinárních opatření v rámci monitoringu a zdolávání nákaz, zejména nouzových opatření v souvislosti s Aviární influenzou za období 2021–2022.

Stručný komentář k uděleným a vybraným pokutám v roce 2024

Oproti roku 2023 došlo u pokut předaných na celní úřady v rámci dělené správy k nárůstu o 1,9 mil. Kč. Předané pokuty byly ve výši 12,4 mil. Kč. Ve struktuře udělených pokut předaných na celní úřady tvořily pokuty udělené za porušení veterinárního zákona částku 5,7 mil. Kč, udělené podle zákona o potravinách 3,7 mil. Kč a pokuty ukládané podle jiných zákonů částku 3 mil. Kč.

Celkový objem pokut, jedná se o pokuty v daném roce vybrané na příjmový účet SVS a předané na celní úřady v rámci dělené správy, dosáhl částky 34,5 mil. Kč. Jedná se o nárůst ve výši 8,7 mil. Kč oproti roku 2023.

Pokuty za přestupky řešené příkazem na místě (blokové pokuty) byly uděleny ve výši 1,1 mil. Kč (příjemcem těchto pokut jsou celní úřady) a pohybovaly se zhruba ve stejném objemu jako v roce předchozím.

Stručné hodnocení výdajů v roce 2024

Dle souhrnných ukazatelů státního rozpočtu tvořil celkový objem v čerpání výdajů částku 1 147,6 mil. Kč. Z toho výdaje na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci částku 678 mil. Kč, povinné pojistné placené zaměstnavatelem 225,9 mil. Kč, příděl do fondu kulturních a sociálních potřeb 6,7 mil. Kč a účelové a ostatní běžné výdaje 220,6 mil. Kč. V návaznosti na realizace investičních akcí byly kapitálové výdaje v roce 2024 čerpány ve výši 16,4 mil. Kč.

Komentář k vyplacení náhrad nálezného a zástřelného dle metodiky kontroly zdraví zvířat v roce 2024

Na základě vydaných MVO v oblastech uzavřených pásem bylo za období 1. 1. – 31. 12. 2024 vyplaceno nálezného a zástřelného černé zvěře ve výši 5 398 000 Kč, z toho 4 731 000 Kč na zástřelném, 300 000 Kč na zvýšeném zástřelném (nad 80 kg váhy) a 367 000 Kč na nálezném černé zvěře. Nálezného černé zvěře mimo uzavřená pásma MVO bylo vyplaceno ve výši 3 160 000 Kč a nálezného jiné zvěře dle MKZ bylo ve výši 942 780 Kč. Celkově byla v roce 2024 z rozpočtu SVS vyplacena na náhradách nálezného a zástřelného dle Metodiky kontroly zdraví zvířat a přijatých MVO částka ve výši 9 500 780 Kč.

Personální údaje

Skutečný průměrný přepočtený počet zaměstnanců na SVS za rok 2024 činil 1 227,06 zaměstnanců, z toho 33,45 zaměstnanců na pracovních místech a 1 193,61 zaměstnanců na služebních místech.

Průměrný měsíční plat na SVS za rok 2024 z výdajů na platy na pracovní a služební místa činil 45 792 Kč.





**Státní
veterinární
správa**

[WWW.SVSCR.CZ](http://www.svscr.cz)